

Bruselj, 9. november 2023
(OR. en)

15182/23

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0397(COD)

ELARG 79
COWEB 137

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	9. november 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 692 final
Zadeva:	Predlog - UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 692 final.

Priloga: COM(2023) 692 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 8.11.2023
COM(2023) 692 final

2023/0397 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Nezadostno socialno-ekonomsko zbliževanje med Zahodnim Balkanom in EU je že dolgoletno vprašanje, ki so ga še zaostrele gospodarske posledice neizzvane in neupravičene vojne agresije Rusije proti Ukrajini, pred tem pa pandemija COVID-19. Stopnja gospodarskega zbliževanja Zahodnega Balkana v smislu BDP na prebivalca v standardih kupne moči znaša med 30 % in 50 % povprečja EU in ne napreduje dovolj hitro. Za Zahodni Balkan, Evropsko unijo in pristopni proces je bistveno, da se ta stopnja zbliževanja pospeši. Višja raven zbliževanja bo močno olajšala vključevanje Zahodnega Balkana v EU.

Gospodarsko zbliževanje je v središču prednosti članstva v EU: izkušnje iz petega kroga širitve EU, v katerem so nekatere novejšje države članice dosegle raven dohodka v višini 90 % povprečja EU ali več, kažejo na vpliv gospodarskega povezovanja in odpiranja trga, ki izhaja iz članstva na enotnem trgu v povezavi s kohezijsko politiko, na gospodarsko zbliževanje. Glede na posebnosti regije bi postopno povezovanje z enotnim trgom že pred pristopom lahko predčasno sprostilo nekatere prednosti. Takšno postopno povezovanje je treba skrbno pripraviti, pred njim pa bi kot pripravljalni ukrep moralo potekati tesno regionalno sodelovanje in povezovanje.

Na tej podlagi je Komisija pripravila **načrt za rast** za Zahodni Balkan (podrobno opisan v vzporednem sporočilu Komisije). Temelji na štirih stebrih, ki so:

- okrepljeno gospodarsko povezovanje z Evropsko unijo;
- gospodarsko povezovanje na Zahodnem Balkanu: skupni regionalni trg;
- temeljne reforme;
- večja finančna pomoč.

Ta instrument bo osrednji del načrta za rast, ki bo znatno povečal finančno pomoč na podlagi ambicioznega programa reform, osredotočenega na potrebne socialno-ekonomske reforme v povezavi s temeljnimi reformami, vključno s pravno državo in ciljno usmerjenimi naložbami. Uvedel bo strogo pogojenost z vzpostavitvijo plačilnega mehanizma, ki bo temeljil na dosežkih pri teh reformah. Tak pristop potrebuje popolnoma novo zasnovo, ki se razlikuje od trenutno razpoložljivih instrumentov zunanje pomoči.

Sedanja finančna pomoč Zahodnemu Balkanu in Turčiji v okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) se bo nadaljevala v sedanji obliki, usmerjena pa bo v vse večje usklajevanje nacionalne zakonodaje in javne uprave s pravnim redom EU in standardi EU z namenom prihodnjega članstva v Uniji.

Novi instrument bo tako dopolnil pristop IPA III z osredotočanjem na posebne dejavnike socialne in gospodarske rasti.

Medtem ko se IPA III osredotoča na postopek načrtovanja programov, ki temelji na uspešnosti, bo imel ta novi instrument plačilni mehanizem, ki bo temeljil na predhodni pogojenosti in bo na inovativen način združeval nepovratna sredstva in posojila, kar bo zagotovilo močnejšo spodbudo za izvajanje ključnih strukturnih reform s strani upravičenk.

Da bi v celoti izkoristila priložnosti, ki jih ponuja načrt za rast, bo vsaka upravičenka pripravila program reform, v katerem bodo določeni ključni ukrepi, ki jih namerava sprejeti v

obdobju 2024–2027 za pospešitev socialno-ekonomskega zbliževanja z EU. Program reform bo pripravljen v posvetovanju s Komisijo, ki ga bo nato ocenila in sprejela.

Program reform bo skladen s strategijo za rast upravičenke, usklajeno s širitveno potjo. V njem bodo predstavljene ključne temeljne reforme, opredeljene v pristopnem procesu, ter omejeno število **osrednjih socialno-ekonomskih reform**, opredeljenih v prejšnjih programih gospodarskih reform, ki bodo odslej vključene v programe reform. To bo izraženo s pospešitvijo ustreznih povezanih **naložb** v okviru gospodarskega in naložbenega načrta za Zahodni Balkan, regionalnega odraza strategije Global Gateway.

Navedene naložbe se bodo izvajale prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan in bodo usmerjene v sektorje, ki bodo ključni multiplikatorji za socialno-ekonomski razvoj: povezljivost, vključno s prometom, energetiko, zeleni in digitalni prehod, izobraževanje ter razvoj znanj in spretnosti. Povezani projekti ali programi se bodo izvajali v sodelovanju z mednarodnimi finančnimi institucijami in razvojnimi bankami držav članic EU ter bodo pritegnili dodatne naložbe omenjenih institucij in bank ter zasebnega sektorja.

Instrument za reforme in rast za Zahodni Balkan za obdobje 2024–2027 tako dopolnjuje instrument IPA III. Zasnovan je kot prožen instrument, prilagojen cilju pospeševanja temeljnih socialno-ekonomskih reform in približevanja regije EU, hkrati pa zagotavlja predvidljivost in preglednost sredstev ter odgovornost zanje.

Države Zahodnega Balkana imajo možnost, da izvedejo ciljno usmerjene reforme v sodelovanju z državami članicami EU v okviru Instrumenta za tehnično podporo, saj lahko sodelovanje z državami članicami pri izvajanju reform prispeva k njihovem pospešenemu pristopu in povezovanju. Komisija bo ocenila rezultate sedanjega pilotnega projekta Instrumenta za tehnično podporo z državami kandidatkami in potencialnimi kandidatkami ter nadalje preučila, kako olajšati njihovo sodelovanje v večdržavnih projektih reform v okviru Instrumenta za tehnično podporo.

Predlagani instrument bo Uniji omogočil uskladitev njenih političnih ambicij s finančnim vzvodom v skladu z njeno dolgoročno zavezo do upravičenk z Zahodnega Balkana na njihovi poti pristopa k EU.

Najvišji znesek sredstev za izvajanje instrumenta za obdobje 2024–2027 bo znašal 6 milijard EUR (v tekočih cenah) za vse vrste podpore, od tega do 2 milijardi EUR v obliki nepovratne podpore in 4 milijarde EUR v obliki ugodnih posojil, ki jih bo zagotovila Unija. Oblikovanje rezervacij za finančne obveznosti v skupnem skladu za rezervacije za posojila bo temeljilo na nepovratni podpori v višini 2 milijard EUR.

Kar zadeva komponento nepovratne podpore, se bo instrument financiral z dodatnimi sredstvi iz razdelka 6 večletnega finančnega okvira ob vmesnem pregledu večletnega finančnega okvira. V skladu s tem predlog spremembe uredbe o večletnem finančnem okviru¹ določa, da bosta v razdelku 6 za pomoč Zahodnemu Balkanu na voljo dodatni 2 milijardi EUR.

Novi instrument se bo izvajal prek izvedbenih mehanizmov, ki so bili izbrani za čim hitrejšo doseganje reform in s tem povezanih naložb, hkrati pa se bodo ohranile potrebne kontrole in čim bolj zmanjšalo upravno breme za Komisijo, upravičenke in druge izvajalske partnerje.

¹ COM(2023) 337 final.

Podpora bo zagotovljena prek dveh izvedbenih mehanizmov, ki sta: 1) neposredna podpora državnim proračunom upravičenk in 2) podpora naložbam v infrastrukturo prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan.

Vsaj polovica skupnega zneska, ki je na voljo za podporo instrumentu, tj. približno 3 milijarde EUR, bo postopoma dodeljena naložbenemu okviru za Zahodni Balkan, vključno s celotnim zneskom nepovratne podpore, zmanjšanim za zneske, ki se rezervirajo za tehnično in upravno pomoč za izvajanje instrumenta ter oblikovanje rezervacij, kot je podrobneje opisano v nadaljevanju.

Usmerjanje sredstev za kapitalske naložbe prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan bo dodatno zagotovilo varnost pred fiduciarnimi tveganji, saj ima naložbeni okvir za Zahodni Balkan dobro uveljavljene sisteme finančnega nadzora, ki se opirajo tudi na stebrno ocenjene standarde nadzora izvajalskih finančnih institucij. Naložbeni okvir za Zahodni Balkan zagotavlja enoten okvir za sodelovanje med Evropsko komisijo, dvostranskimi donatorji in finančnimi institucijami držav članic. Vse naložbe bodo temeljile na načelih, da se nikomur me škodi in da nihče ne sme biti zapostavljen, ter bodo prispevale k širšemu cilju pomoči regiji pri prehodu na zeleno, podnebno nevtrarno, digitalno in vključujoče gospodarstvo, odporno proti podnebnim spremembam ter usklajeno s pravili in standardi EU.

Medtem ko bo za navedena mehanizma namenjena večina sredstev, bo manjši znesek proračuna instrumenta (ki ustreza 1,5 %) rezerviran za tehnično in upravno pomoč za izvajanje instrumenta, kot so pripravljalni ukrepi ter dejavnosti spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, ki so potrebni za upravljanje instrumenta in doseganje njegovih ciljev, zlasti študije, srečanja strokovnjakov, usposabljanja, posvetovanja z organi upravičenk, konference, posvetovanja z deležniki, ukrepi obveščanja in komuniciranja, vključno z ukrepi vključujočega ozaveščanja, ter korporativno komuniciranje o političnih prednostnih nalogah Unije. Odhodki lahko zajemajo tudi stroške drugih podpornih dejavnosti, kot sta nadzor kakovosti in spremljanje projektov ali programov na terenu, ter stroške medsebojnega svetovanja in strokovnjakov za ocenjevanje in izvajanje reform in naložb.

Neposredna izplačila v državne proračune in dajanje sredstev na voljo za predložitev naložbenih predlogov v mnenje operativnemu odboru naložbenega okvira za Zahodni Balkan bodo odvisna od napredka in izpolnjevanja **plačilnih pogojev**, določenih v programih reform upravičenk. Plačilni pogoji bodo obsegali sklop kvalitativnih in kvantitativnih ukrepov ter s tem povezano časovnico za izplačila v povezavi s posebnimi socialno-ekonomskimi reformami, namenjenimi spodbujanju rasti ter usmerjanju partneric na pot trajnostne konvergence in v posebne reforme, povezane s temelji širitvenega procesa, vključno s pravno državo ter bojem proti korupciji in organiziranemu kriminalu.

Makrofinančna stabilnost, dobro javnofinančno poslovanje, preglednost in nadzor nad proračunom so splošni pogoji za plačila, ki jih je treba izpolniti za sprostitev sredstev. **Plačila se bodo izvajala po fiksnem polletnem časovnem razporedu**, ki temelji na ustrezno utemeljenih zahtevkih za sprostitev sredstev, ki jih predložijo upravičenke, in po tem, ko Komisija preveri, ali so bili izpolnjeni ustrezni plačilni pogoji. Če plačilni pogoji ne bodo izpolnjeni, bo Komisija začasno ustavila plačilo ali od njega odštela ustrezni znesek.

Izplačilo ustreznih začasno ustavljenih sredstev se lahko izvede v 12 mesecih po prvotnem roku, določenem v programu reform, če so izpolnjeni pogoji za plačilo. Ta rok bi bilo treba v prvem letu izvajanja podaljšati na 24 mesecev. V nasprotnem primeru se ustrezni znesek lahko odšteje od dodelitve upravičenki in prerazporedi med druge upravičenke v naslednjih letih.

Za financiranje državnih proračunov se predlaga sistem revizij in kontrol na več ravneh: prvič, po potrebi bo reforma sistemov revizije in kontrol upravičenk vključena v reforme v okviru programov reform držav; drugič, Komisija bo lahko kadar koli med projektnim ciklom izvedla podrobne preglede nacionalnih sistemov za izvrševanje proračuna. Kadar izvajanje poteka prek posrednega upravljanja ali mešanega financiranja (naložbeni okvir za Zahodni Balkan), se bo Komisija zanašala na kontrolne sisteme subjektov, ocenjenih s stebrno oceno, ki poleg svojih sistemov vključujejo tudi mednarodne finančne institucije ali razvojne banke držav članic EU.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Podpora v okviru tega instrumenta bo skladna z drugimi oblikami dvostranske podpore za Zahodni Balkan, ki se zagotavlja prek drugih instrumentov EU, zlasti IPA III, in jih bo dopolnjevala. Temeljila bo na sedanji podpori in jo okrepila, regiji pa bo omogočila pospešeno izvajanje gospodarskega in naložbenega načrta za Zahodni Balkan. Za doseganje njenih ciljev bi bilo treba posebno pozornost nameniti sektorjem, ki bodo verjetno ključni multiplikatorji socialnega in gospodarskega razvoja: povezljivost, promet, energetika, digitalni prehod, inovacije, izobraževanje ter razvoj znanj in spretnosti.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Izvajanje uredbe bo skladno z drugimi področji zunanjega delovanja in zunanjih politik (npr. pogajanja o širitvi, predpristopna pomoč). Instrument bo ta prizadevanja dopolnjeval s pospeševanjem socialno-ekonomskega zблиževanja regije z EU v pripravah na prihodnje članstvo v Uniji.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Ta predlog temelji na členih 212 in 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Komisija ga predstavlja v skladu s postopkom, določenim v členu 294 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Predlagani instrument je namenjen podpori upravičenkam Zahodnega Balkana pri doseganju konvergence z Evropsko unijo v okviru širitvene politike, zato je Unija v najboljšem položaju za zagotavljanje takšne pomoči. Pripravo držav kandidat in potencialnih kandidat za članstvo v Uniji je mogoče najboljše obravnavati na ravni Unije.

Glede na obseg potrebne pomoči je EU v edinstvenem položaju, da na dolgi rok pravočasno, usklajeno in predvidljivo zagotavlja zunanjo pomoč Zahodnemu Balkanu. EU lahko izkoristi svojo sposobnost najemanja posojil za Zahodni Balkan pod ugodnimi pogoji ter zagotavljanja nepovratne podpore in jamstev v večletni perspektivi.

EU lahko s svojo prisotnostjo na terenu prek svojih delegacij zagotovi celovit dostop do informacij o razvoju dogodkov, ki vplivajo na vsako upravičenko. To EU omogoča, da je ves čas seznanjena z novimi potrebami in okoliščinami ter tako prilagaja podporo spreminjajočim se potrebam, pri čemer se tesno usklajuje z drugimi dvostranskimi ali večstranskimi donatorji.

- **Sorazmernost**

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti, saj ne presega minimuma, ki je potreben za doseganje navedenih ciljev na evropski ravni, in tistega, kar je potrebno za ta namen.

Instrument je predlagan kot ciljno usmerjen ukrep za podporo pospešitvi reform v regiji, ki mora dohiteti EU, da se zagotovi nemotena in vzajemno koristna širitev EU. Njegova struktura v največji možni meri temelji na obstoječi podporni strukturi (IPA III) ali enakih modelih financiranja (npr. naložbeni okvir za Zahodni Balkan) ali na obstoječih, vendar poenostavljenih instrumentih (instrumenti, ki temeljijo na uspešnosti).

- **Izbira instrumenta**

V skladu s členom 212 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki določa redni zakonodajni postopek za sprejetje ukrepov za izvajanje sodelovanja s tretjimi državami, je predlog v obliki uredbe, ki zagotavlja njegovo enotno uporabo, v celoti zavezujočo naravo in neposredno uporabo.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Posvetovanja z deležniki**

Uradnega posvetovanja z deležniki ni bilo mogoče izvesti zaradi nujnosti priprave predloga, da bi ga zakonodajalca lahko pravočasno sprejela, da se bo začel izvajati leta 2024.

EU bo zagotovila ustrezno komuniciranje in prepoznavnost v zvezi s cilji in ukrepi, ki bodo v okviru tega instrumenta izvedeni na Zahodnem Balkanu, v Uniji in drugje.

- **Ocena učinka**

Zaradi politične nujnosti predloga ni bilo mogoče izvesti ocene učinka. V treh mesecih po sprejetju pobude bo pripravljen analitični dokument v obliki delovnega dokumenta služb Komisije, v katerem bodo predstavljeni dokazi, na katerih temelji predlog.

- **Temeljne pravice**

Osnovni pogoj za odobritev podpore v okviru instrumenta je, da upravičenke z Zahodnega Balkana še naprej spoštujejo učinkovite demokratične mehanizme in svoje institucije, vključno z večstrankarskim parlamentarnim sistemom in pravno državo, ter zagotavljajo spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Zavezanost reformam in močna politična volja, ki so jo izrazili organi, sta pozitivni znamenji, potrjeni v oceni Komisije o stanju pripravljenosti partneric na pristop k EU, vključeni v sporočilo Komisije o širitvenem svežnju za leto 2023.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Najvišji znesek sredstev, ki bodo zagotovljena v okviru instrumenta za obdobje 2024–2027, bo znašal 6 milijard EUR za vse vrste podpore, od tega 2 milijardi EUR v obliki nepovratne podpore in 4 milijarde EUR v obliki ugodnih posojil, ki jih bo zagotovila Unija.

Kar zadeva komponento nepovratnih sredstev, bi se instrument financiral z dodatnimi sredstvi, predlaganimi v razdelku 6 večletnega finančnega okvira ob vmesnem pregledu večletnega finančnega okvira. Sprememba uredbe o večletnem finančnem okviru predvideva dodatni znesek v višini 2 milijard EUR, ki je na voljo v razdelku 6 za pomoč Zahodnemu Balkanu.

Za posojila se bodo v skupnem skladu za rezervacije oblikovale rezervacije v višini 9 %, oblikovanje rezervacij pa se bo financiralo iz 2 milijard EUR, predlaganih ob vmesnem pregledu večletnega finančnega okvira, ki bo predstavljal sredstva tega instrumenta.

1,5 % komponente nepovratne podpore (30 milijonov EUR) bo dodeljenih za odhodke za tehnično in upravno pomoč, povezane z upravljanjem instrumenta, vključno s spremljanjem, komuniciranjem, revizijo in ocenjevanjem.

Preostali del nepovratne podpore in posojilna komponenta bosta dodeljena na podlagi formule iz Priloge I, pri kateri se uporabi kombinacija deleža prebivalstva upravičenke glede na celotno prebivalstvo regije Zahodnega Balkana in povprečnega BDP na prebivalca za regijo Zahodnega Balkana glede na BDP na prebivalca zadevne upravičenke, in sicer z uporabo koeficienta 60 % za prvi dejavnik in 40 % za drugega.

5. DRUGI ELEMENTI

• Izvajanje, spremljanje, ocenjevanje in poročanje

Uredba vsebuje podrobne določbe v zvezi z izvajanjem, spremljanjem, poročanjem in ocenjevanjem.

Izvajanje v okviru instrumenta poteka v oblikah in na načine, ki so določeni v finančni uredbi.

Komisija bo stalno spremljala izvajanje instrumenta. Službe Komisije bodo ob doslednem spoštovanju Pogodb sodelovale z Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD) v okviru izvajanja instrumenta, da bi zagotovile doslednost zunanjega delovanja Unije. V zvezi s Srbijo in Kosovom bo visoki predstavnik Evropske unije za zunanje zadeve in varnostno politiko / podpredsednik Komisije v svoji vlogi pri spodbujanju dialoga o normalizaciji odnosov med Srbijo in Kosovom predložil svojo oceno.

Upravičenke bi morale vzpostaviti sistem spremljanja na podlagi meril, ki jih določi Komisija, ter bodo morale vsako leto poročati Komisiji o izvajanju svojih programov reform. To bo vključevalo poročanje o napredku pri doseganju navedenih ciljev programov reform, o izboljšavah njihovih sistemov notranjih kontrol, o izvrševanju proračuna ter o vseh neupravičeno izplačanih ali neustrezno porabljenih zneskih, ki jih bo EU po potrebi izterjala.

Komisija bo Evropskemu parlamentu, Svetu in odboru iz člena 27 uredbe predložila letno oceno uporabe sredstev, zagotovljenih v okviru instrumenta.

Komisija bo izvedla tudi naknadno oceno uredbe.

• Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

Ta uredba vzpostavlja instrument za reforme in rast za Zahodni Balkan.

Poglavje I (Splošne določbe) zajema predmet urejanja instrumenta (člen 1), opredelitev pojmov (člen 2), splošne in specifične cilje instrumenta (člen 3), splošna načela (člen 4) ter osnovne pogoje za podporo (člen 5).

V poglavju II so določeni načini financiranja in izvajanja instrumenta. Člen 6 določa (i) finančna sredstva instrumenta v obliki nepovratne finančne podpore ter tehnične in upravne pomoči in (ii) podporo v obliki posojil. V členu 7 so podrobno določene oblike izvajanja instrumenta, tj. neposredno in posredno upravljanje v skladu s finančno uredbo. Člen 8 določa

pravila o upravičenosti in poreklu, ki se uporabljajo za instrument, hkrati pa določa možnost omejevanja pravil v postopkih dodeljevanja zaradi narave dejavnosti ali kadar dejavnost vpliva na varnost in javni red. Člen 9 zajema sporazum o instrumentu, ki ga sklenejo Komisija in upravičenke in ki vsebuje zlasti določbe o reviziji in kontrolah ter obveznosti in pogoje za izplačilo plačil. Določbe za prenose, letni obroki in odobritve za prevzem obveznosti so zajeti v členu 10.

V poglavju III (Programi reform) so podrobno opisane zahteve in podlage za oblikovanje programov reform (člen 11) ter splošna načela za financiranje, vključno s plačilnimi pogoji za izplačila (člen 12). V členu 13 so podrobno opisani programi reform, ki jih morajo predložiti upravičenke, postopek za to in elementi, ki bi jih morali vsebovati programi reform, vključno z reformnimi in naložbenimi področji, ki se financirajo iz instrumenta, ter sistemi za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižij interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru instrumenta.

Komisija bo programe reform ocenila v skladu z merili iz člena 14 in sprejela izvedbeni sklep, kot je opisano v členu 15, ki med drugim določa okvirni znesek podpore v obliki posojila, ki se izplača ob zadovoljivem izpolnjevanju plačilnih pogojev, rok za tako izpolnjevanje in predhodno financiranje, do katerega bodo upravičene upravičenke. V členu 16 je določena možnost, da Komisija ali upravičenka predlaga spremembo programa reform.

Člen 17 zajema posojilne pogodbe med Komisijo in posameznimi upravičenkami ter pravila, ki urejajo najemanje posojil s strani Komisije na trgih, člen 18 pa določa stopnjo rezervacij in postopek za njen pregled. Člen 19 določa mehanizem za financiranje naložb v okviru instrumenta prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan.

V členu 20 so določena pravila za plačilo predhodnega financiranja upravičenkam, če bodo izpolnjeni osnovni pogoji, opisani v členu 5. Člen 21 podrobno določa postopek za izplačila ob izpolnjevanju splošnih pogojev, povezanih z makrofinančno stabilnostjo, dobrim javnofinančnim poslovanjem, preglednostjo in nadzorom nad proračunom, ter plačilnih pogojev, določenih v programih reform.

Plačila se izvedejo dvakrat letno, potem ko upravičenka predloži zahtevek za sprostitev sredstev, v katerem dokaže zadovoljivo izpolnjevanje ustreznih plačilnih pogojev v obliki kvalitativnih in kvantitativnih ukrepov, ki jih je treba izvesti. V primeru negativne ocene Komisije se del zneska, ki ustreza neizpolnjenim plačilnim pogojem, zadrži. Zadržana sredstva se sprostijo šele, ko upravičenka v okviru naknadnega zahtevka za sprostitev sredstev ustrezno utemelji, da je sprejela potrebne ukrepe za zagotovitev zadovoljivega izpolnjevanja ustreznih plačilnih pogojev. V nasprotnem primeru lahko Komisija zneske prerazporedi med druge upravičenke. Ta člen določa tudi, da za kvalitativne ali kvantitativne ukrepe, ki ne bodo izpolnjeni do 31. decembra 2028, zneski ne bodo plačani, in Komisijo pooblašča, da zmanjša zneske, če je povzročena škoda finančnim interesom Unije ali če upravičenke resno kršijo katero od obveznosti, ki izhajajo iz sporazumov, sklenjenih v okviru instrumenta.

V poglavju IV (Zaščita finančnih interesov Unije) so opredeljene določbe, ki jih morajo upoštevati Komisija in upravičenke, da bi zagotovili učinkovit nadzor nad izvajanjem instrumenta. V členu 22 so podrobno določene obveznosti, ki jih je treba upoštevati v sporazumu o instrumentu in posojilnih pogodbah, ki bodo vključevali ustrezne ukrepe za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje goljufij, korupcije, navzkrižij interesov in nepravilnosti, ki škodijo finančnim interesom Unije, da se prepreči dvojno financiranje in začne sodni postopek za izterjavo nepravilno dodeljenih sredstev, zbiranje ustreznih podatkov

o prejemnikih sredstev v okviru instrumenta in pravice, ki jih je treba priznati Komisiji, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskemu javnemu tožilstvu (EJT), kadar je to ustrezno. Ta člen Komisiji daje tudi pravico, da zmanjša ali izterja zneske, če je povzročena škoda finančnim interesom Unije ali če upravičenke resno kršijo katero od obveznosti, ki izhajajo iz sporazumov, sklenjenih v okviru instrumenta. Člen 23 vsebuje določbe o sistemih notranjih kontrol upravičenk.

Poglavje V (Spremljanje, poročanje in ocenjevanje) vsebuje določbe o kazalnikih in okvirih za rezultate, ki se uporabljajo pri spremljanju in ocenjevanju (člen 24), ter naknadni oceni instrumenta (člen 25).

V poglavju VI (Končne določbe) so določeni izvajanje prenosa pooblastil v zvezi s stopnjo rezervacij (člen 26), postopek v odboru (člen 27), določbe o informiranju, komuniciranju in obveščanju javnosti (člen 28) ter začetek veljavnosti (člen 29).

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 212 in člena 322(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Računskega sodišča,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skupnem interesu Unije in njenih partneric z Zahodnega Balkana² je, da se okrepijo prizadevanja za reforme političnih, pravnih in gospodarskih sistemov slednjih z namenom, da v prihodnosti postanejo članice Unije. Možnost članstva v Uniji ima močen preobrazbeni učinek, ki vključuje pozitivne demokratične, politične, gospodarske in družbene spremembe.
- (2) Nekatere prednosti članstva v Uniji je treba omogočiti že pred pristopom. Gospodarsko zблиževanje je v središču teh prednosti. Trenutno je stopnja zблиževanja na Zahodnem Balkanu v smislu BDP na prebivalca, izražena v standardih kupne moči, še vedno nizka, in sicer med 30 % in 50 % povprečja Unije, in ne napreduje dovolj hitro.
- (3) Evropska komisija je za zmanjšanje te razlike sprejela sporočilo o načrtu za rast za Zahodni Balkan, ki temelji na štirih stebrih: (a) večje povezovanje z enotnim trgom EU; (b) spodbujanje regionalnega gospodarskega povezovanja na podlagi pravil in standardov EU s celovitim izvajanjem obstoječega akcijskega načrta za skupni regionalni trg; (c) poglobljanje reform za pospešitev rasti v regiji, spodbujanje gospodarskega zблиževanja in krepitev regionalne stabilnosti ter (d) vzpostavitev novega instrumenta financiranja, tj. instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan.
- (4) Za izvajanje tega načrta za rast je potrebno okrepljeno financiranje v okviru novega namenskega instrumenta financiranja, instrumenta za reforme in rast, da bi regiji pomagali pri izvajanju reform za spodbujane rasti, regionalnega povezovanja in skupnega regionalnega trga.
- (5) Da bi dosegli te cilje, bi bilo treba v zvezi z naložbenimi področji posebno pozornost nameniti sektorjem, ki bodo verjetno ključni multiplikatorji socialnega in

² Albanija, Bosna in Hercegovina, Kosovo*, Črna gora, Severna Makedonija in Srbija.

* To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

gospodarskega razvoja: povezljivosti, vključno s prometom, energetiki, zelenemu in digitalnemu prehodu, izobraževanju ter razvoju znanj in spretnosti.

- (6) Prometna infrastruktura je bistvena za izboljšanje povezljivosti med partnericami z Zahodnega Balkana in EU. Prispevati bi morala k vključevanju regije v Unijo. Komisija je v svoj predlog za revizijo vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T) vključila novi koridor, ki prečka regijo Zahodnega Balkana (koridor Zahodni Balkan–vzhodno Sredozemlje). Omrežje TEN-T bi moralo biti referenca za financiranje prometne infrastrukture v regiji.
- (7) Instrument bi moral podpirati naložbe in reforme, ki spodbujajo pot upravičenk do digitalne preobrazbe gospodarstva in družbe v skladu z vizijo EU za leto 2030, predstavljeno v sporočilu Komisije „Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje“³. Prizadevati bi si moral za lažje doseganje splošnih in digitalnih ciljev glede na Unijo. Kot je Komisija navedla v svojem sporočilu z dne 15. junija 2023⁴, bi moral biti nabor orodij za kibernetško varnost omrežij 5G referenca za financiranje EU za zagotavljanje varnosti, odpornosti in zaščite celovitosti digitalne infrastrukture v regiji.
- (8) Podpora Unije v okviru instrumenta ne bi smela nadomestiti dvostranske in regionalne podpore na podlagi Uredbe (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta⁵, ki se osredotoča na pripravo upravičenk na članstvo v Uniji, temveč bi jo morala dopolnjevati in nadgrajevati, pri čemer bi se po možnosti uporabljali že obstoječi mehanizmi in strukture. Pristop bi moral temeljiti na obstoječi metodologiji širitve, zlasti revidirani metodologiji⁶ iz leta 2020, ter gospodarskem in naložbenem načrtu⁷ iz istega leta.
- (9) Podpora v okviru instrumenta bi morala biti zagotovljena za izpolnitev splošnih in specifičnih ciljev na podlagi določenih meril in jasnih plačilnih pogojev. Splošni cilji instrumenta bi morali biti pospešitev regionalnega gospodarskega povezovanja, postopnega povezovanja z enotnim trgom Unije, socialno-ekonomskega zbliževanja gospodarstev Zahodnega Balkana ter usklajevanja z zakonodajo, pravili, standardi, politikami in praksami Unije z namenom članstva v Uniji. Instrument bi moral prispevati tudi k pospežitvi reform, povezanih s temelji širitvenega procesa, vključno s pravno državo, javnim naročanjem in nadzorom državne pomoči, upravljanjem javnih financ in bojem proti korupciji. Za te cilje bi si bilo treba prizadevati z medsebojnim dopolnjevanjem.
- (10) Instrument bi moral spodbujati načela razvojne učinkovitosti ob upoštevanju dodatnosti glede podpore, ki se zagotavlja v okviru drugih programov in instrumentov Unije, ter prizadevanju za preprečevanje podvajanja med pomočjo na podlagi te uredbe in drugo pomočjo, ki jo zagotavljajo Unija, države članice, tretje države ter večstranske in regionalne organizacije in subjekti.
- (11) Instrument bi moral zagotavljati skladnost s splošnimi cilji zunanjega delovanja Unije, kot so določeni v členu 21 Pogodbe o Evropski uniji, vključno s spoštovanjem

³ COM(2021) 118 final.

⁴ „Izvajanje nabora orodij za kibernetško varnost omrežij 5G“, COM(2023) 4049 final.

⁵ Uredba (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. septembra 2021 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) (UL L 330, 20.9.2021, str. 1), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>.

⁶ COM(2022) 57 final.

⁷ COM(2020) 641 final.

temeljnih pravic, kot so zapisane v Listini EU o temeljnih pravicah, in jih podpirati. Zagotovil bo zlasti varstvo in spodbujanje človekovih pravic ter pravne države.

- (12) Dejavnosti v okviru instrumenta bi morale podpirati napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja ter spoštovanju Pariškega sporazuma in Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, Konvencije Združenih narodov o biološki raznovrstnosti in Konvencije Združenih narodov o boju proti dezertifikaciji ter ne bi smele prispevati k degradaciji okolja ali povzročati škode okolju ali podnebj. Ukrepi, ki se financirajo v okviru instrumenta, bi morali biti v skladu z nacionalnimi energetske in podnebnimi načrti upravičenk, njihovim nacionalno določenim prispevkom in ambicijo, da se doseže podnebna nevtrálnost do leta 2050. Instrument bi moral prispevati k blažilnim ukrepom in sposobnosti prilagajanja škodljivim učinkom podnebnih sprememb ter krepiti odpornost proti podnebnim spremembam.
- (13) Izvajanje te uredbe bi moralo slediti načeloma enakosti in nediskriminacije, kot sta opredeljeni v strategijah za Unijo enakosti. Pri tem bi bilo treba spodbujati enakost spolov ter opolnomočenje žensk in deklic ter si prizadevati za varstvo in spodbujanje pravic žensk in deklic v skladu z akcijskimi načrti EU za enakost spolov ter ustreznimi sklepi Sveta in mednarodnimi konvencijami. Izvajanje instrumenta bi moralo biti skladno s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov ter zagotavljati dostopnost v okviru naložb in tehnične pomoči instrumenta.
- (14) Ta uredba bi morala spodbujati zeleno agendo za Zahodni Balkan⁸ s krepitvijo varstva okolja, prispevanjem k blažitvi podnebnih sprememb in povečanjem odpornosti na podnebne spremembe ter pospeševanjem prehoda na nizkoogljično gospodarstvo.
- (15) Ob upoštevanju evropskega zelenega dogovora kot evropske strategije za trajnostno rast in pomena obravnavanja podnebnih ciljev in ciljev biotske raznovrstnosti v skladu z zavezami iz Medinstitucionalnega sporazuma bi moral instrument prispevati k doseganju skupnega cilja, da bi bilo 30 % proračunskih odhodkov Unije namenjenih podnebnim ciljem, 7,5 % v letu 2024 ter 10 % v letih 2026 in 2027 pa ciljem biotske raznovrstnosti. Vsaj 37 % nepovratne finančne podpore, usmerjene prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan, bi moralo biti namenjenih podnebnim ciljem. Instrument bi moral podpirati dejavnosti, ki v celoti spoštujejo podnebne in okoljske standarde in prednostne naloge Unije ter načelo, da se ne škoduje bistveno, v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852⁹.
- (16) Komisija bi morala v sodelovanju z državami članicami in upravičenkami prispevati k večji preglednosti in odgovornosti pri zagotavljanju pomoči, tudi z izvajanjem ustreznih sistemov notranjih kontrol in politik za boj proti goljufijam. Osnovni pogoji za dodelitev podpore v okviru instrumenta bi morali biti, da vsaka od upravičenk še naprej spoštuje in podpira učinkovite demokratične mehanizme in institucije, vključno z večstrankarskim parlamentarnim sistemom, in pravno državo ter zagotavlja spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Osnovni pogoj bi moralo biti tudi konstruktivno sodelovanje Srbije in Kosova pri normalizaciji medsebojnih odnosov, da bi državi v celoti izpolnili vse svoje obveznosti, ki izhajajo iz sporazuma o poti k normalizaciji in njegove priloge o izvajanju ter vseh preteklih sporazumov o dialogu, ter začeli pogajanja o celovitem sporazumu o normalizaciji odnosov med njima.

⁸ SWD(2020) 223 final, 6.10.2020.

⁹ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

- (17) Najvišji skupni znesek podpore Unije v okviru instrumenta za obdobje 2024–2027 bi moral znašati 6 milijard EUR v tekočih cenah, od tega do 2 milijardi EUR v obliki nepovratne podpore in 4 milijarde EUR v obliki ugodnih posojil za finančno pomoč, ki jih zagotovi Unija in se zanje oblikujejo rezervacije iz navedenih 2 milijard EUR. Vsaj polovico skupnega zneska bi bilo treba dodeliti prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan, vključno s celotnim zneskom nepovratne podpore, zmanjšanim za 1,5 % tehnične pomoči in zneske, potrebne za oblikovanje rezervacij za posojila.
- (18) Ta uredba za celotno obdobje trajanja tega instrumenta določa finančna sredstva, ki v letnem proračunskem postopku za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v smislu točke 18 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za njihovo uvedbo.
- (19) Z odstopanjem od drugega stavka člena 31(3) Uredbe (EU) 2021/947 finančna obveznost iz posojil na podlagi tega instrumenta ne bi smela biti podprta z jamstvom za zunanje delovanje. Podpora v obliki posojil v okviru tega instrumenta bi morala predstavljati finančno pomoč v smislu člena 220(1) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Okvirni znesek financiranja za vsako upravičenko bi bilo treba izračunati na podlagi formule iz Priloge I, pri kateri se uporabi kombinacija deleža prebivalstva upravičenke glede na celotno prebivalstvo regije Zahodnega Balkana in povprečnega BDP na prebivalca za regijo Zahodnega Balkana glede na BDP na prebivalca zadevne upravičenke, in sicer z uporabo uteži 60 % za prvi dejavnik in 40 % za drugega. Če plačilni pogoji za sprostitev sredstev niso izpolnjeni, lahko Komisija del zneska ali celotni znesek prerazporedi med druge upravičenke.
- (20) Za to uredbo bi se morala uporabljati horizontalna finančna pravila, ki sta jih Evropski parlament in Svet sprejela na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Navedena pravila so opredeljena v Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰ ter določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, posrednega upravljanja, finančne pomoči, operacij mešanega financiranja in povračila zunanjim strokovnjakom ter urejajo preverjanje odgovornosti finančnih udeležencev.
- (21) Omejitve upravičenosti v postopkih dodeljevanja v okviru instrumenta bi morale biti dovoljene, če je dejavnost posebne narave ali če vpliva na varnost ali javni red.
- (22) Za zagotovitev učinkovitega izvajanja instrumenta, tudi s spodbujanjem vključevanja upravičenk z Zahodnega Balkana v evropske vrednostne verige, bi morale vse zaloge in materiali, ki se financirajo in naročajo v okviru tega instrumenta, izvirati iz držav članic, upravičenk, pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in držav iz Priloge I k Uredbi (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹ ter

¹⁰ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>.

¹¹ Uredba (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601

Priloge I k Uredbi (EU) 2021/1529 ter iz držav, za katere je Komisija določila vzajemni dostop do zunanje pomoči v upravičenkah, razen če zalog in materialov ni mogoče dobiti pod razumnimi pogoji v nobeni od navedenih držav.

- (23) Ob spoštovanju načela, da se proračun Unije določa letno, bi bilo treba zagotoviti možnost uporabe prožnosti za druge politike v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046, tudi za prenose in ponovno dodeljevanje sredstev, da se zagotovi učinkovita uporaba sredstev Unije in tako čim bolj izkoristijo sredstva Unije, ki so na voljo v okviru instrumenta.
- (24) Izvajanje instrumenta za Zahodni Balkan bi moralo temeljiti na usklajenem in prednostnem sklopu ciljno usmerjenih reform in naložbenih prednostnih nalog v vsaki upravičenki z Zahodnega Balkana (program reform), ki bi zagotavljal okvir za spodbujanje socialno-ekonomske rasti, ki bo jasno opredeljen in usklajen z zahtevami za pristop k Uniji. Program reform bo služil kot splošni okvir za doseganje ciljev tega instrumenta.
- (25) Pogoj za izplačilo podpore Unije bi moralo biti izpolnjevanje plačilnih pogojev in merljiv napredek pri izvajanju reform, določenih v programih reform, ki jih je ocenila in uradno odobrila Komisija. Sprostitev sredstev bi morala biti ustrezno strukturirana, da bo odražala cilje instrumenta.
- (26) Programi reform bi morali vključevati ciljno usmerjene reformne ukrepe in prednostna naložbena področja, skupaj s plačilnimi pogoji v obliki kvalitativnih in kvantitativnih ukrepov, ki kažejo na zadovoljiv napredek ali dokončanje reformnih ukrepov, ter okvirni časovni razpored za izvajanje reformnih ukrepov. Te ukrepe bi bilo treba načrtovati najpozneje do 31. avgusta 2027, čeprav se lahko splošno dokončanje reformnih ukrepov, na katere se ti ukrepi nanašajo, podaljša na obdobje po letu 2027, vendar najpozneje do 31. decembra 2028.
- (27) Programi reform bi morali vključevati tudi obrazložitev sistema upravičenke za učinkovito preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nepravilnosti, korupcije, goljufij in navzkrižij interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru instrumenta, ter ureditev, katerih cilj je preprečevanje dvojnega financiranja iz instrumenta in drugih programov Unije ter od drugih donatorjev.
- (28) Ukrepi v okviru programov reform bi morali po potrebi prispevati k izboljšanju učinkovitega sistema upravljanja in nadzora javnih financ, boju proti korupciji, goljufijam in organiziranemu kriminalu ter k učinkovitemu sistemu nadzora državne pomoči, da se zagotovijo pravični pogoji za vsa podjetja. Upravičenka bi morala take ukrepe izvesti do okvirnega datuma, ki bi se lahko za vsak posamezni ukrep ustrezno določil v zgodnji fazi izvajanja instrumenta.
- (29) Komisija bi morala vsak program reform oceniti na podlagi seznama meril iz te uredbe. Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za odobritev teh programov reform. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹². Komisija bo po potrebi, zlasti pri spremljanju izpolnjevanja osnovnega pogoja

Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 (UL L 209, 14.6.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

¹² Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

za podporo Unije, ustrezno upoštevala Sklep Sveta 2010/427/EU in vlogo Evropske službe za zunanje delovanje.

- (30) Izvedbeni sklep Komisije iz te uredbe bi moral hkrati predstavljati program dela v smislu člena 110(2) finančne uredbe v zvezi z zneskom nepovratne finančne podpore na podlagi te uredbe.
- (31) Glede na potrebo po prožnosti pri izvajanju instrumenta bi morala imeti upravičenka možnost, da Komisiji predloži obrazloženo zahtevo za spremembo izvedbenega sklepa, kadar programa reform, vključno z ustreznimi plačilnimi pogoji, zaradi objektivnih okoliščin delno ali v celoti ni več mogoče uresničiti. Upravičenka bi morala imeti možnost, da predloži obrazloženo zahtevo za spremembo programa reform, po potrebi tudi s predlaganjem dodatkov.
- (32) Komisija bi morala imeti možnost spremeniti izvedbeni sklep, zlasti da bi upoštevala spremembo razpoložljivih zneskov.
- (33) V primeru prerazporeditve podpore v okviru tega instrumenta, ki bi privedla do dodatne podpore upravičenki, bi morala ta upravičenka predložiti revidiran program reform z dodatnimi ukrepi, ki jih je treba doseči.
- (34) Z vsako upravičenko bi bilo treba skleniti sporazum o instrumentu, da se določijo načela finančnega sodelovanja med Unijo in upravičenko ter opredelijo potrebni mehanizmi v zvezi s kontrolo, nadzorom, spremljanjem, ocenjevanjem, poročanjem in revizijo financiranja Unije v okviru instrumenta, pravila o davkih, carinah in dajatvah ter ukrepi za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in odpravljanje nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižij interesov. Zato bi bilo treba z vsako upravičenko skleniti tudi posojilno pogodbo, v kateri bi bile določene posebne določbe za upravljanje in izvajanje financiranja, zagotovljenega v obliki posojil.
- (35) Omogočiti bi bilo treba finančno podporo za programe reform v obliki posojila. Glede na potrebe Zahodnega Balkana po financiranju je primerno organizirati finančno pomoč v okviru diverzificirane strategije financiranja iz člena 220a Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, ki je v navedeni uredbi določena kot enotna metoda financiranja, ki naj bi povečala likvidnost obveznic Unije ter privlačnost in stroškovno učinkovitost izdaj Unije.
- (36) Primerno je, da se upravičenkam zagotovijo posojila pod zelo ugodnimi pogoji za največ 40 let in da se glavnica ne začne odplačevati pred letom 2034. Primerno je tudi odstopanje od člena 220(4) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.
- (37) Glede na to, da so finančna tveganja, povezana s podporo upravičenkam v obliki posojil v okviru tega instrumenta, primerljiva s finančnimi tveganji, povezanimi z dajanjem posojil na podlagi Uredbe (EU) 2021/947, bi bilo treba oblikovanje rezervacij za finančno obveznost iz posojil na podlagi te uredbe zasnovati v višini 9 % v skladu s členom 211 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, financiranje oblikovanja rezervacij pa bi moralo izhajati iz sredstev v višini 2 milijard EUR v okviru tega instrumenta.
- (38) Da se zagotovi, da stopnja rezervacij ostane ustrezna glede na finančna tveganja, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi s spremembo stopnje rezervacij. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, tudi na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z

načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje¹³. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

- (39) Da bi v največji možni meri izkoristili vzvod finančne podpore Unije za privabljanje dodatnih naložb in zagotovili nadzor EU nad odhodki, bi bilo treba naložbe v infrastrukturo, ki podpirajo programe reform, izvajati prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan. Posamezne projekte ali programe bi bilo treba operativnemu odboru naložbenega okvira za Zahodni Balkan predložiti v mnenje šele po izpolnitvi ustreznih plačilnih pogojev, opredeljenih v programih reform. V primeru neizpolnjevanja ustreznih plačilnih pogojev za naložbe v enem letu lahko Komisija naložbeno financiranje v naložbenem okviru za Zahodni Balkan prerazporedi med preostale upravičenke.
- (40) Za zagotovitev, da imajo upravičenke na voljo zagonska sredstva za izvajanje prvih reform, bi morala imeti vsaka upravičenka dostop do največ 7 % skupnega zneska, predvidenega v okviru finančne pomoči iz tega instrumenta, v obliki predhodnega financiranja, odvisno od razpoložljivosti sredstev in spoštovanja osnovnih pogojev za podporo v okviru instrumenta.
- (41) Pomembno je zagotoviti prožnost in zmožnost načrtovanja pri zagotavljanju podpore Unije upravičenkam z Zahodnega Balkana. V ta namen bi morale sproščanje sredstev v okviru instrumenta potekati po fiksnem polletnem časovnem razporedu, odvisno od razpoložljivosti sredstev, na podlagi zahtevka za sprostitev sredstev, ki ga predložijo upravičenke, in po tem, ko Komisija preveri zadovoljivo izpolnjevanje splošnih pogojev, povezanih z makrofinančno stabilnostjo, dobrim javnofinančnim poslovanjem, preglednostjo in nadzorom nad proračunom, ter ustreznih plačilnih pogojev. Če kateri od plačilnih pogojev ni izpolnjen v skladu z okvirno časovnico, določeno v sklepu o odobritvi programa reform, bi Komisija lahko delno ali v celoti zadržala sredstva, ki ustrezajo zadevnemu pogoju. Izplačilo ustreznih zadržanih sredstev bi se lahko izvedlo v naslednjem obdobju za sprostitev sredstev in največ dvanajst mesecev po prvotnem roku, določenem v okvirni časovnici, če so plačilni pogoji izpolnjeni. V prvem letu izvajanja bi bilo treba ta rok podaljšati na 24 mesecev od prvotne negativne ocene.
- (42) Z odstopanjem od člena 116(2) in (5) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 je primerno določiti, da začne rok za plačilo prispevkov v državne proračune teči od datuma obvestila o sklepu o odobritvi izplačila upravičenki, in izključiti plačilo zamudnih obresti Komisije upravičenki.
- (43) V okviru omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih na podlagi člena 29 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in člena 215(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), se imenovanim pravnim osebam, subjektom ali organom ne smejo neposredno ali posredno dajati na razpolago ali v korist kakršna koli sredstva ali gospodarski viri. Zato takih imenovanih subjektov in subjektov, ki so v njihovi lasti ali pod njihovim nadzorom, instrument ne more podpirati.

¹³ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

- (44) V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴ ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95¹⁵, (Euratom, ES) št. 2185/96¹⁶ in (EU) 2017/1939¹⁷ se finančni interesi Unije zaščitijo s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo ukrepe v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, goljufij, korupcije, navzkrižja interesov in dvojnega financiranja, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev.
- (45) Zlasti bi moral imeti Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) v skladu z uredbama (Euratom, ES) št. 2185/96 in (EU, Euratom) št. 883/2013 možnost izvajanja upravnih preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega nezakonitega dejanja, ki škodi finančnim interesom Unije.
- (46) V skladu s členom 129 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 bi bilo treba Komisiji, uradu OLAF, Evropskemu računskemu sodišču in, kadar je to ustrezno, Evropskemu javnemu tožilstvu podeliti potrebne pravice in dostop, tudi s strani tretjih oseb, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije.
- (47) Komisija bi morala v okviru instrumenta zagotoviti učinkovito zaščito finančnih interesov Unije. Hkrati se lahko Komisija glede na dolgoletne rezultate pri zagotavljanju finančne pomoči upravičenkam z Zahodnega Balkana tudi v okviru posrednega upravljanja in ob upoštevanju njihove postopne uskladitve s standardi in praksami notranjih kontrol Unije v precejšnji meri opira na delovanje nacionalnih sistemov za notranje kontrole in preprečevanje goljufij. Zlasti bi morala biti Komisija in urad OLAF nemudoma obveščena o vseh domnevnih primerih nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižja interesov, ki vplivajo na uporabo sredstev v okviru instrumenta.
- (48) Poleg tega bi morale upravičenke o nepravilnostih, vključno z goljufijami, ki so bile predmet prve upravne ali sodne ugotovitve, nemudoma poročati Komisiji in jo obveščati o poteku upravnih in pravnih postopkov. Da bi bilo to poročanje usklajeno z dobrimi praksami v državah članicah, bi morale potekati z elektronskimi sredstvi, in sicer z uporabo sistema za upravljanje nepravilnosti, ki ga je vzpostavila Komisija.
- (49) Vsaka upravičenka bi morala vzpostaviti sistem spremljanja, na katerem bo temeljilo polletno poročilo o izpolnjevanju plačilnih pogojev iz njenega programa, ki je priloženo polletnemu zahtevku za sprostitev sredstev. Upravičenke bi morale zbirati podatke in informacije, ki omogočajo preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižij interesov v zvezi z ukrepi, ki jih podpira instrument, ter zagotavljati dostop do teh podatkov in informacij.

¹⁴ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹⁵ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹⁶ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁷ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

- (50) Komisija bi morala poskrbeti, da so vzpostavljeni jasni mehanizmi spremljanja in ocenjevanja, da se zagotovijo dejansko prevzemanje odgovornosti in preglednost pri izvrševanju proračuna Unije ter učinkovito ocenjevanje napredka pri uresničevanju ciljev te uredbe.
- (51) Komisija bi morala Evropskemu parlamentu in odboru iz te uredbe predložiti letno poročilo o napredku pri izvajanju uredbe in instrumenta.
- (52) Komisija bi morala po zaključku instrumenta izvesti njegovo oceno.
- (53) Izboljšati bi bilo treba komunikacijske zmogljivosti upravičenk, da bi se zagotovili močni in svobodni pluralni mediji, javna podpora in razumevanje v zvezi z vrednotami Unije ter koristmi in obveznostmi, ki jih prinaša morebitno članstvo v Uniji, hkrati pa obravnavale dezinformacije in manipuliranje z informacijami. Zagotoviti bi bilo treba tudi prepoznavnost financiranja Unije.
- (54) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (55) Glede na ambiciozne splošne cilje tega instrumenta v kratkem obdobju izvajanja bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta uredba vzpostavlja instrument za reforme in rast za Zahodni Balkan (v nadaljnjem besedilu: instrument).
V uredbi so določeni cilji instrumenta, njegovo financiranje, proračun za obdobje 2024–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.
2. Instrument zagotavlja pomoč Zahodnemu Balkanu za izvajanje socialno-ekonomskih reform in naložb za izvajanje njihovih programov reform, kot je določeno v poglavju III.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „upravičenka“ pomeni katero koli od naslednjih držav: Albanija, Bosna in Hercegovina, Kosovo*, Črna gora, Severna Makedonija in Srbija;

* To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

2. „širitveni sveženj“ pomeni letno sporočilo o širitveni politiki EU in spremne delovne dokumente služb Komisije;
3. „sporazum o instrumentu“ pomeni dogovor, sklenjen med Komisijo in upravičenko, v katerem so določena načela finančnega sodelovanja med upravičenko in Komisijo v okviru te uredbe. Ta dogovor pomeni sporazum o financiranju v smislu člena 114(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 v zvezi s sredstvi iz člena 6(2), točka (a);
4. „posojilna pogodba“ pomeni dogovor, sklenjen med Komisijo in upravičenko, v katerem so določeni pogoji, ki se uporabljajo za podporo iz instrumenta;
5. „programi reform“ pomeni celovit sveženj usklajenega in prednostnega sklopa ciljno usmerjenih reform in prednostnih naložbenih področij za vsako upravičenko, vključno s plačilnimi pogoji, ki kažejo na zadovoljiv napredek ali dokončanje teh ukrepov, ter okvirnim časovnim razporedom za izvajanje teh ukrepov;
6. „ukrepi“ pomeni reforme in naložbe v okviru programov reform iz poglavja III;
7. „plačilni pogoji“ pomeni pogoje za sprostitev sredstev v obliki vidnih in merljivih kvalitativnih ali kvantitativnih ukrepov, ki jih morajo izvesti upravičenke, kot so določeni v programih reform v skladu s poglavjem III kot pogoji za sprostitev sredstev;
8. „operacija mešanega financiranja“ pomeni operacijo, ki jo podpira proračun Unije in ki združuje nepovratne oblike podpore iz proračuna Unije s povratnimi oblikami podpore iz razvojnih institucij ali drugih javnih finančnih institucij ali iz komercialnih finančnih institucij in od vlagateljev.

Člen 3 *Cilji instrumenta*

1. Splošni cilji instrumenta so:
 - (a) pospešitev regionalnega gospodarskega povezovanja in postopnega povezovanja z enotnim trgom Unije;
 - (b) pospešitev socialno-ekonomskega zbliževanja gospodarstev upravičenk z Unijo;
 - (c) pospešitev usklajevanja z vrednotami, zakoni, pravili, standardi, politikami in praksami Unije z namenom članstva v Uniji.
2. Specifični cilji instrumenta vključujejo:
 - (a) pospešitev prehoda upravičenk na trajnostna in vključujoča gospodarstva, ki so sposobna prenesti konkurenčne tržne pritiske enotnega trga Unije, in na stabilno naložbeno okolje;
 - (b) spodbujanje regionalnega gospodarskega povezovanja, zlasti z napredkom pri vzpostavljanju skupnega regionalnega trga;
 - (c) spodbujanje gospodarskega povezovanja upravičenk z enotnim trgom Unije;
 - (d) podpiranje regionalnega gospodarskega povezovanja in okrepljenega povezovanja z enotnim trgom EU z boljšo povezljivostjo v regiji v skladu z vseevropskimi omrežji;
 - (e) pospešitev zelenega prehoda v skladu z zeleno agendo za Zahodni Balkan iz leta 2020 na področju vseh gospodarskih sektorjev, zlasti energetike, vključno

s preходом na razogljičeno, podnebno nevtravno krožno gospodarstvo, odporno proti podnebnim spremembam;

- (f) spodbujanje digitalne preobrazbe kot omogočevalca trajnostnega razvoja in vključujoče rasti;
- (g) spodbujanje inovacij, zlasti za MSP ter v podporo zelenemu in digitalnemu prehodu;
- (h) spodbujanje kakovostnega izobraževanja, usposabljanja, preusposabljanja in izpopolnjevanja ter politik zaposlovanja;
- (i) nadaljnjo krepitev temeljev širitvenega procesa, vključno s pravno državo, demokracijo, spoštovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin, z zavzemanjem za neodvisno sodstvo, okrepljeno varnostjo, bojem proti goljufijam, korupciji, organiziranemu kriminalu, pranju denarja in financiranju terorizma, davčnim utajam in davčnim goljufijam; spoštovanjem mednarodnega prava; krepitvijo svobode medijev in akademske svobode ter spodbudnega okolja za civilno družbo; spodbujanjem socialnega dialoga; spodbujanjem enakosti spolov, nediskriminacije in strpnosti, da se zagotovi in okrepi spoštovanje pravic pripadnikov manjšin;
- (j) povečanje učinkovitosti javne uprave ter podpiranje preglednosti, strukturnih reform in dobrega upravljanja na vseh ravneh, tudi na področju javnofinančnega poslovanja, javnega naročanja in nadzora državne pomoči; podpiranje pobud in organov, vključenih v podpiranje in izvrševanje mednarodnega pravosodja v upravičenkah z Zahodnega Balkana.

Člen 4 *Splošna načela*

1. Vsi načini sodelovanja v okviru instrumenta temeljijo na načelih razvojne učinkovitosti, tj. odgovornosti upravičenk za razvojne prednostne naloge, osredotočenosti na rezultate, vključujočih partnerstvih, preglednosti in vzajemni odgovornosti, ter ta načela spodbujajo. Sodelovanje temelji na uspešnem in učinkovitem dodeljevanju in uporabi sredstev.
2. Podpora v okviru instrumenta je dodatna glede na podporo, ki se zagotavlja v okviru drugih programov in instrumentov Unije. Dejavnosti, upravičene do financiranja na podlagi te uredbe, lahko prejmejo podporo iz drugih programov in instrumentov Unije, če taka podpora ne krije istih stroškov.
3. Komisija in države članice zaradi spodbujanja dopolnjevanja in učinkovitosti svojega delovanja sodelujejo ter si prizadevajo preprečiti podvajanje med pomočjo, ki se zagotavlja na podlagi te uredbe, in drugo pomočjo, ki jo zagotavljajo Unija, države članice, tretje države, večstranske in regionalne organizacije ter subjekti, kot so mednarodne organizacije in ustrezne mednarodne finančne institucije, agencije in donatorji, ki niso iz Unije, kar je v skladu z uveljavljenimi načeli za krepitev operativnega usklajevanja na področju zunanje pomoči, med drugim z okrepljenim usklajevanjem z državami članicami na lokalni ravni.
4. Dejavnosti v okviru instrumenta vključujejo blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, varstvo biotske raznovrstnosti in okolja, človekove pravice, demokracijo, enakost spolov in po potrebi zmanjševanje tveganja nesreč ter podpirajo napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja, da se spodbujajo

celoviti ukrepi, ki lahko ustvarijo posredne koristi in usklajeno izpolnijo več ciljev. Izogibati se morajo naslednim naložbam in se ravnati po načelih, da se nikomur ne škoduje in da nihče ne sme biti zapostavljen, ter po pristopu vključevanja trajnostnosti, na katerem temelji evropski zeleni dogovor.

5. Upravičenke in Komisija zagotovijo, da se med celotno pripravo programov reform in izvajanjem instrumenta upoštevajo in spodbujajo enakost moških in žensk, vključevanje načela enakosti spolov in vključevanje vidika spola. Upravičenke in Komisija sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečevanje vsakršne diskriminacije na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Komisija bo o teh ukrepih poročala kot del rednega poročanja v okviru akcijskih načrtov za enakost spolov.
6. Instrument ne podpira dejavnosti ali ukrepov, ki niso združljivi z nacionalnimi energetskimi in podnebnimi načrti upravičenk, njihovim nacionalno določenim prispevkom v skladu s Pariškim sporazumom in ambicijo, da se do leta 2050 doseže podnebna nevtralnost, ali ki spodbujajo naložbe v fosilna goriva ali imajo znatne škodljive učinke na okolje ali podnebje.
7. Komisija skupaj z državami članicami in upravičenkami prispeva k izvajanju zavez Unije, usmerjenih v večjo preglednost in odgovornost pri zagotavljanju pomoči, tudi tako, da spodbuja izvajanje in krepitev sistemov notranjih kontrol in politik za boj proti goljufijam, in tako, da informacije o obsegu in dodeljevanju pomoči daje na voljo prek spletnih podatkovnih zbirk, pri čemer zagotavlja, da so podatki primerljivi in zlahka dostopni, njihovo deljenje in objava pa enostavna.

Člen 5

Osnovni pogoji za podporo Unije

1. Osnovni pogoji za podporo v okviru instrumenta so, da upravičenke še naprej podpirajo in spoštujejo učinkovite demokratične mehanizme, vključno z večstrankarskim parlamentarnim sistemom, in pravno državo ter zagotavljajo spoštovanje vseh obveznosti na področju človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Osnovni pogoj je tudi konstruktivno sodelovanje Srbije in Kosova pri normalizaciji medsebojnih odnosov, da bi državi v celoti izpolnili vse svoje obveznosti, ki izhajajo iz sporazuma o poti k normalizaciji in njegove priloge o izvajanju ter vseh preteklih sporazumov o dialogu, ter začeli pogajanja o celovitem sporazumu o normalizaciji odnosov med njima.
2. Komisija spremlja izpolnjevanje osnovnih pogojev iz odstavka 1 pred sprostitvijo sredstev upravičenkam v okviru instrumenta in v celotnem obdobju podpore, ki se zagotavlja v okviru instrumenta, pri čemer ustrezno upošteva najnovejši širitveni sveženj. Komisija lahko sprejme sklep, da nekateri od teh osnovnih pogojev niso izpolnjeni, in zlasti zadrži sprostitev sredstev iz člena 21, ne glede na izpolnjevanje plačilnih pogojev iz člena 16(3).

POGLAVJE II

Financiranje in izvajanje

Člen 6 Proračun

1. Višina sredstev, ki bodo dana na razpolago v okviru instrumenta v skladu z odstavkoma 2 in 3, ne presega 6 000 000 000 EUR za obdobje 2024–2027.
2. Finančna sredstva za izvajanje instrumenta za obdobje od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2027 znašajo 2 000 000 000 EUR, od tega:
 - (a) 98,5 % v obliki nepovratne finančne podpore upravičenkam za izvajanje programov reform;
 - (b) 1,5 % za odhodke v skladu z odstavkom 6.
3. Podpora v obliki posojil je na voljo v znesku do 4 000 000 000 EUR za obdobje od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2027. Ta znesek ni del zneska jamstva za zunanje delovanje v smislu člena 31(4) Uredbe (EU) 2021/947.
4. Komisija v skladu z metodologijo iz Priloge I v ustreznem izvedbenem sklepu iz člena 15 določi začetni okvirni znesek financiranja, ki je na voljo vsaki upravičenki, izračunan na podlagi najnovejših razpoložljivih podatkov na dan začetka veljavnosti te uredbe v skladu s členom 29. Okvirni zneski se lahko med izvajanjem spremenijo v skladu z načeli iz člena 21.
5. V skladu s členom 19 znesek sredstev, ki se da na voljo v naložbenem okviru za Zahodni Balkan iz člena 12 Uredbe (EU) 2021/1529¹⁸, znaša vsaj 50 % skupnega zneska iz odstavka 1. Ta prispevek vključuje celotni znesek nepovratne finančne podpore iz odstavka 2, točka (a), tega člena po odbitku zneska rezervacij.
6. Sredstva iz odstavka 2, točka (b), se lahko uporabijo za tehnično in upravno pomoč za izvajanje instrumenta, kot so pripravljalni ukrepi ter dejavnosti spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, ki so potrebni za upravljanje instrumenta in doseganje njegovih ciljev, zlasti študije, srečanja strokovnjakov, usposabljanja, posvetovanja z organi upravičenk, konference, posvetovanja z deležniki, ukrepi obveščanja in komuniciranja, vključno z ukrepi vključujočega ozaveščanja, ter korporativno komuniciranje o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji te uredbe, odhodke, povezane z informacijskotehnološkimi omrežji, ki se osredotočajo na obdelavo in izmenjavo podatkov, in korporativnimi informacijskotehnološkimi orodji, ter vse druge odhodke na sedežu in delegacijah Unije za upravno podporo in podporo pri usklajevanju, potrebno za instrument. Odhodki lahko zajemajo tudi stroške drugih podpornih dejavnosti, kot sta nadzor kakovosti in spremljanje projektov ali programov na terenu, ter stroške medsebojnega svetovanja in strokovnjakov za ocenjevanje in izvajanje reform in naložb.

¹⁸ Uredba (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. septembra 2021 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) (UL L 330, 20.9.2021, str. 1).

Člen 7
Izvajanje in oblike financiranja Unije

1. Instrument se izvaja v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046, in sicer z neposrednim upravljanjem ali s posrednim upravljanjem s katerim koli subjektom iz člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.
2. Financiranje Unije se lahko zagotovi v kateri koli obliki, navedeni v Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046, zlasti v obliki finančne pomoči, nepovratnih sredstev, javnih naročil in operacij mešanega financiranja.
3. Glede na zahtevano poslovno sposobnost in finančno zmogljivost so lahko pooblaščen subjekti, ki izvajajo operacije mešanega financiranja, Evropska investicijska banka ali Evropski investicijski sklad, večstranske mednarodne finančne institucije, kot je Evropska banka za obnovo in razvoj, ali dvostranske evropske finančne institucije, kot so razvojne banke. Kadar je to mogoče, se izvajanje operacij mešanega financiranja v okviru instrumenta dopolnjuje z dodatnimi oblikami finančne podpore držav članic ali tretjih oseb.

Člen 8
Pravila o upravičenosti oseb in subjektov, poreklu zaloge in materialov ter omejitvah v okviru instrumenta

1. V postopkih javnega naročanja in dodeljevanja nepovratnih sredstev za dejavnosti, ki se financirajo v okviru instrumenta, lahko sodelujejo mednarodne in regionalne organizacije ter vse fizične osebe, ki so državljani naslednjih držav, in pravne osebe, ki imajo v teh državah dejanski sedež:
 - (a) držav članic, upravičenk, pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ter držav iz Priloge I k Uredbi (EU) 2021/947 in Priloge I k Uredbi (EU) 2021/1529;
 - (b) držav, za katere je Komisija vzpostavila vzajemni dostop do zunanje pomoči v upravičenkah.
2. Vzajemni dostop iz odstavka 1, točka (b), se lahko odobri za omejeno obdobje najmanj enega leta, če država pod enakimi pogoji odobri upravičenost subjektom iz Unije in iz držav, upravičenih v okviru instrumenta.

Komisija odloči o vzajemnem dostopu po posvetovanju z zadevno upravičenko.
3. Vse zaloge in materiali, ki se financirajo in naročajo v okviru tega instrumenta, izvirajo iz katere koli države iz odstavka 1, točki (a) in (b), razen če zalog in materialov v nobeni od teh držav ni mogoče dobiti pod razumnimi pogoji. Poleg tega se uporabljajo pravila o omejitvah iz odstavka 6.
4. Pravila o upravičenosti iz tega člena se ne uporabljajo za fizične osebe, ki imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi ali drugačno pogodbo z upravičenim izvajalcem oziroma, kadar je to ustrezno, podizvajalcem, in zanje ne uvažajo omejitev glede državljanstva, razen kadar omejitve glede državljanstva temeljijo na pravilih iz odstavka 6.
5. Za ukrepe, ki jih sofinancira subjekt ali se izvajajo v okviru neposrednega upravljanja ali posrednega upravljanja s subjekti iz člena 62(1), točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, se uporabljajo tudi pravila teh subjektov. To ne posega v

omejitve iz odstavka 6, ki so ustrezno upoštevane v sporazumih, sklenjenih s temi subjekti.

6. Pravila o upravičenosti in poreklo zalog in materialov iz odstavkov 1 in 3 ter državljanstvo fizičnih oseb iz odstavka 4 se lahko omejijo glede na državljanstvo, geografsko lokacijo ali naravo pravnih subjektov, ki sodelujejo v postopkih dodeljevanja, ter glede na geografsko poreklo zalog in materialov, in sicer v naslednjih primerih:
 - (a) kadar so take omejitve potrebne zaradi posebne narave in/ali ciljev dejavnosti ali posameznega postopka dodeljevanja in/ali kadar so te omejitve potrebne za učinkovito izvajanje ukrepa;
 - (b) kadar ukrep ali posamezni postopki dodeljevanja vplivajo na varnost ali javni red, zlasti v zvezi s strateškimi sredstvi in interesi Unije, njenih držav članic ali katere koli upravičenke, vključno z varnostjo, odpornostjo in zaščito celovitosti digitalne infrastrukture (vključno z omrežno infrastrukturo 5G), komunikacijskih in informacijskih sistemov ter z njimi povezanih dobavnih verig.
7. V nujnih primerih ali kadar storitve na trgih zadevnih držav ali ozemelj niso na voljo ali v drugih ustrezno utemeljenih primerih, ko bi uporaba pravil o upravičenosti onemogočala ali prekomerno oteževala izvedbo ukrepa, se lahko kot upravičeni priznajo tudi ponudniki in kandidati iz neupravičenih držav.

Člen 9

Sporazum o instrumentu

1. Komisija z vsako upravičenko sklene sporazum o instrumentu za izvajanje instrumenta, v katerem so določene obveznosti in plačilni pogoji upravičenk za izplačilo sredstev iz instrumenta.
2. Sporazum o instrumentu dopolnjujejo posojilne pogodbe v skladu s členom 17, ki vsebujejo posebne določbe za upravljanje in izvajanje financiranja, zagotovljenega v obliki posojil.
3. Financiranje se upravičenkam dodeli šele po začetku veljavnosti zadevnih sporazumov o instrumentu in ustreznih posojilnih pogodb.
4. Sporazum o instrumentu in posojilne pogodbe, sklenjeni z vsako upravičenko, ter sporazumi, sklenjeni z osebami ali subjekti, ki prejemajo sredstva Unije, zagotavljajo izpolnjevanje obveznosti iz člena 129 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.
5. Sporazum o instrumentu vsebuje potrebne podrobne določbe, ki zadevajo:
 - (a) zavezo upravičenke, da bo napredovala v smeri učinkovitejših in uspešnejših sistemov kontrol ter okrepila boj proti pranju denarja, financiranju terorizma, izogibanju davkom, davčnim goljufijam ali davčnim utajam;
 - (b) pravila o sprostitvi, zadržanju, zmanjšanju in prerazporeditvi sredstev v skladu s členom 21;
 - (c) dejavnosti, povezane z upravljanjem, kontrolo, nadzorom, spremljanjem, ocenjevanjem, poročanjem in revizijo v okviru instrumenta, ter preglede sistemov, preiskave, ukrepe za boj proti goljufijam in sodelovanje;
 - (d) pravila o poročanju Komisiji o tem, ali in kako so izpolnjeni plačilni pogoji iz člena 12;

- (e) pravila o davkih, carinah in dajatvah v skladu s členom 27(9) in (10) Uredbe (EU) 2021/947;
- (f) ukrepe za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in odpravljanje nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižij interesov ter obveznost takojšnjega obveščanja Komisije in urada OLAF o domnevnih ali dejanskih primerih nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižij interesov ter nadaljnjem ukrepanju v zvezi s tem;
- (g) obveznosti iz členov 22 in 23, vključno z natančnimi pravili in časovnim okvirom za zbiranje podatkov s strani upravičenke ter dostopom za Komisijo in urad OLAF;
- (h) postopek za zagotavljanje, da zahtevki za izplačilo podpore v obliki posojila ne presegajo razpoložljivega zneska posojila, ob upoštevanju člena 6(3);
- (i) pravico Komisije, da sorazmerno zmanjša podporo, ki se zagotavlja v okviru instrumenta, in izterja vse zneske, porabljene za doseganje ciljev instrumenta, ali zahteva predčasno odplačilo posojila v primeru nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižij interesov, ki škodijo finančnim interesom Unije in jih upravičenka ni odpravila, ali v primeru hude kršitve obveznosti, ki izhajajo iz sporazuma o instrumentu;
- (j) pravila in načine poročanja upravičenk za namene spremljanja izvajanja instrumenta in ocene doseganja ciljev iz člena 3.

Člen 10

Prenosi, letni obroki, odobritve za prevzem obveznosti

1. Z odstopanjem od člena 12(4) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 se neporabljene odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil v okviru instrumenta samodejno prenesejo in se lahko porabijo oziroma obveznosti zanje prevzamejo do 31. decembra naslednjega proračunskega leta. V naslednjem proračunskem letu se najprej porabi preneseni znesek.
2. Komisija obvesti Evropski parlament in Svet o prenesenih odobritvah za prevzem obveznosti v skladu s členom 12(6) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.
3. Z odstopanjem od člena 15 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 o ponovni razpoložljivosti odobritev se odobritve za prevzem obveznosti, ki ustrezajo znesku, sproščenemu zaradi popolne ali delne neizvedbe ukrepa v okviru instrumenta, znova dajo na voljo v dobro prvotne proračunske postavke.
4. Proračunske obveznosti za ukrepe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko v skladu s členom 112(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 razporedijo v letne obroke na več let.

POGLAVJE III

Programi reform

Člen 11

Predložitev programov reform

1. Vsaka upravičenka, ki želi prejeti kakršno koli podporo v okviru instrumenta, Komisiji predloži program reform za čas trajanja instrumenta, ki temelji na delu najnovejšega programa gospodarskih reform, ki se nanaša na strukturne reforme, in povezanih skupnih smernicah politike, dogovorjenih v okviru ekonomskega in finančnega dialoga maja 2023, njeni nacionalni strategiji za rast, kadar je to ustrezno, revidirani metodologiji širitve, najnovejšem širitvenem svežnju ter gospodarskem in naložbenem načrtu za Zahodni Balkan.
2. V programih reform so določene reforme, ki jih mora izvesti upravičenka, ter naložbena področja za doseganje splošnih in specifičnih ciljev iz člena 3. Programi reform vključujejo ukrepe za izvajanje reform s celovitim in skladnim svežnjem. Na področjih temeljnih prvin, vključno s pravno državo, bojem proti korupciji, temeljnimi pravicami in svobodo izražanja, programi reform odražajo ocene iz najnovejšega širitvenega svežnja.
3. Program reform je skladen z najnovejšim okvirom za makroekonomsko in fiskalno politiko, predloženim Komisiji v okviru ekonomskega in finančnega dialoga z EU.
4. Programi reform so skladni s prednostnimi reformami, opredeljenimi v okviru poti pristopa upravičenke, in drugimi ustreznimi dokumenti, na primer s stabilizacijsko-pridružitvenim sporazumom, nacionalnim energetske in podnebni načrtom, nacionalno določenim prispevkom v skladu s Pariškim sporazumom in ambicijo, da se do leta 2050 doseže podnebna nevtralnost, ter jih podpirajo.
5. Programi reform upoštevajo splošna načela iz člena 4.
6. Komisija upravičenke pozove, naj v treh mesecih od začetka veljavnosti te uredbe predložijo svoje programe reform.
7. V primeru prerazporeditve podpore v okviru instrumenta, na podlagi katere upravičenka prejme dodatno podporo, Komisija upravičenko pozove, naj v treh mesecih predloži revidiran program reform za preostalo obdobje trajanja instrumenta.

Člen 12

Načela za financiranje v okviru programov reform

1. Instrument spodbuja izvajanje programa reform vsake upravičenke z določitvijo plačilnih pogojev za sprostitev sredstev. Ti plačilni pogoji se uporabljajo za sredstva iz člena 6(2), točka (a), in člena 6(3) ter so v obliki kvalitativnih ali kvantitativnih ukrepov. Ti ukrepi odražajo napredek pri specifičnih socialno-ekonomskih reformah, tudi na področju temeljev širitvenega procesa in pravne države, povezanih z doseganjem različnih ciljev instrumenta, ki so navedeni v členu 3, v skladu z najnovejšim širitvenim svežnjem.

Izpolnjevanje plačilnih pogojev sproži popolno ali delno sprostitev sredstev, odvisno od stopnje njihovega izpolnjevanja.

2. V zvezi s financiranjem, ki se izvaja prek sklada iz člena 19, izpolnjevanje plačilnih pogojev iz odstavka 1 pomeni predhodno potrditev. Sredstva se izplačajo po prejemu zahtevka za plačilo s strani upraviteljev skupnega sklada, ustanovljenega v naložbenem okviru za Zahodni Balkan za prejemanje prispevkov donatorjev.
3. Makrofinančna stabilnost, dobro javnofinančno poslovanje, preglednost in nadzor nad proračunom so splošni pogoji za plačila, ki jih je treba izpolniti za vsakršno sprostitev sredstev.

Člen 13

Vsebina programov reform

1. Programi reform vsebujejo zlasti naslednje elemente, ki se pojasnijo in utemeljijo:
 - (a) ukrepe, ki predstavljajo skladen, celovit in ustrezno uravnotežen odziv na cilje iz člena 3, vključno s strukturnimi reformami, naložbami in ukrepi za zagotovitev skladnosti z osnovnimi pogoji, če je to primerno;
 - (b) obrazložitev, kako so ukrepi skladni z načeli, strategijami, načrti in programi iz člena 11;
 - (c) obrazložitev, v kolikšni meri naj bi ukrepi prispevali k podnebnim in okoljskim ciljem;
 - (d) za reforme in naložbe, okvirni časovni razpored in predvidene plačilne pogoje za sprostitev sredstev v obliki kvalitativnih in kvantitativnih ukrepov, ki jih je treba izvesti najpozneje do 31. avgusta 2027;
 - (e) ureditve za učinkovito spremljanje, poročanje in ocenjevanje programa reform s strani upravičenke, vključno z ustreznimi kazalniki iz odstavka 2;
 - (f) obrazložitev sistema upravičenke za učinkovito preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižij interesov ter izvrševanje pravil o nadzoru državne pomoči;
 - (g) katere koli druge ustrezne informacije.
2. Programi reform temeljijo na rezultatih ter vključuje kazalnike za ocenjevanje napredka pri doseganju določenih splošnih in specifičnih ciljev. Ti kazalniki temeljijo, kadar je to primerno in ustrezno, na mednarodno dogovorjenih ter že obstoječih kazalnikih v zvezi s politikami upravičenk. Kazalniki so v največji možni meri skladni tudi s ključnimi poslovnimi kazalniki, vključenimi v okvir za rezultate instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III), v okvir za merjenje rezultatov EFSD+ in v naložbeni okvir za Zahodni Balkan.

Člen 14

Ocena programov reform s strani Komisije

1. Komisija brez nepotrebnega odlašanja oceni ustreznost, celovitost in primernost programa reform vsake upravičenke ali, kadar je to ustrezno, vseh sprememb tega programa. Komisija pri izvajanju ocene tesno sodeluje z zadevno upravičenko in lahko poda pripombe ali zahteva dodatne informacije.
2. Komisija pri ocenjevanju programov reform upošteva ustrezne razpoložljive analitične informacije o upravičenki, utemeljitev in elemente, ki jih je predložila upravičenka, kot je navedeno v členu 13, ter vse druge ustrezne informacije, kot so informacije iz člena 11.

3. Komisija pri ocenjevanju upošteva zlasti naslednja merila:
- (a) ali je program reform ustrezen, celovit, skladen in ustrezno uravnotežen odziv na cilje iz člena 3;
 - (b) ali je mogoče pričakovati, da bo program reform pospešil napredek pri premoščanju socialno-ekonomske vrzeli med upravičenko in Unijo ter tako okrepil gospodarski, socialni in okoljski razvoj upravičenke ter podpiral njeno približevanje standardom Unije;
 - (c) ali je mogoče pričakovati, da bo program reform pospešil prehod upravičenk na trajnostna, podnebno nevtralna in vključujoča gospodarstva, odporna proti podnebnim spremembam, z izboljšanjem regionalne povezljivosti, napredkom pri dvojnem, zelenem in digitalnem prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo, ter spodbujanjem inovacij, izobraževanja ter znanj in spretnosti ter širšega trga dela;
 - (d) ali je mogoče pričakovati, da bo program reform dodatno okrepil temelje širitvenega procesa, kot so opredeljeni v členu 3(2), točka (i);
 - (e) ali program reform ustrezno obravnava morebitna tveganja za skladnost z osnovnimi pogoji in plačilnimi pogoji;
 - (f) ali so plačilni pogoji, ki jih predlaga upravičenka, ustrezni in ambiciozni, skladni z oceno iz najnovejšega širitvenega svežnja ter dovolj smiselni in jasni, da omogočajo ustrezno sprostitev sredstev v primeru njihovega izpolnjevanja, ter ali so predlagani kazalniki za poročanje ustrezni in zadostni za spremljanje napredka pri doseganju splošnih ciljev in poročanje o njem;
 - (g) ali se pričakuje, da bodo ureditve, ki jih je predlagala upravičenka, učinkovite za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižja interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru instrumenta, ter bodo zagotovile, da ne bo dvojnega financiranja iz instrumenta in drugih programov Unije ter od drugih donatorjev.
4. Komisiji lahko pri ocenjevanju programov reform, ki so jih predložile upravičenke, pomagajo strokovnjaki.

Člen 15

Izvedbeni sklep Komisije

1. V primeru pozitivne ocene Komisija z izvedbenim sklepom odobri program reform, ki ga je upravičenka predložila v skladu s členom 14, ali, kadar je to ustrezno, njegovo spremembo, predloženo v skladu s členom 16. Ta izvedbeni sklep se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2).
2. V izvedbenem sklepu Komisije se določijo reforme, ki jih mora izvesti upravičenka, naložbena področja, ki jih je treba podpreti, in plačilni pogoji, ki izhajajo iz programa reform, vključno z okvirnim časovnim razporedom.
3. V izvedbenem sklepu Komisije se določijo tudi:
 - (a) okvirni znesek skupnih sredstev, ki so na voljo upravičenki, in načrtovani obroki, ki se sprostijo, vključno s predhodnim financiranjem, strukturirani v skladu s členom 13, ko upravičenka zadovoljivo izpolnjuje ustrezne plačilne pogoje v obliki kvalitativnih in kvantitativnih ukrepov, opredeljenih v zvezi z izvajanjem programa reform;

- (b) razdelitev na podporo v obliki posojila in nepovratno podporo po obrokih financiranja;
- (c) rok, do katerega je treba izpolniti pogoje za končno plačilo za reforme;
- (d) ureditve in časovni razpored spremljanja, poročanja in izvajanja programa reform, po potrebi vključno z ukrepi, potrebnimi za skladnost s členom 24;
- (e) kazalniki iz člena 13(2) za ocenjevanje napredka pri doseganju splošnih in specifičnih ciljev iz člena 3.

Člen 16

Spremembe programov reform

1. Če upravičenka zaradi objektivnih okoliščin delno ali v celoti ne more več uresničiti programa reform, vključno z ustreznimi plačilnimi pogoji, lahko predlaga spremenjen program reform. V tem primeru lahko upravičenka na Komisijo naslovi obrazloženo zahtevo za spremembo izvedbenega sklepa iz člena 15(1).
2. Komisija lahko spremeni izvedbeni sklep, zlasti da bi upoštevala spremembo razpoložljivih zneskov v skladu z načeli iz člena 21.
3. Če Komisija meni, da razlogi, ki jih je navedla upravičenka, upravičujejo spremembo programa reform, brez nepotrebnega odlašanja oceni spremenjeni program v skladu s členom 14 in lahko spremeni izvedbeni sklep iz člena 15(1).
4. Komisija lahko s spremembo sprejme roke za plačilne pogoje do vključno leta 2028. To ne vpliva na končni rok iz člena 21(8).

Člen 17

Posojilna pogodba, najemanje in dajanje posojil

1. Za financiranje podpore v okviru instrumenta, ki je v obliki posojil, se na Komisijo prenese pooblastilo, da si v skladu s členom 220a Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 na kapitalskih trgih ali od finančnih institucij v imenu Unije izposodi potrebna sredstva.
2. Z odstopanjem od člena 220(4) finančne uredbe se lahko izplačila posojila izvedejo prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan v imenu upravičenke. Izterjani zneski se prenesejo na upravičenko.
3. Komisija z upravičenko sklene posojilno pogodbo. V posojilni pogodbi se določijo najvišji znesek posojila, obdobje razpoložljivosti in podrobni pogoji podpore v okviru instrumenta v obliki posojil. Trajanje posojil ne sme biti daljše od 40 let od podpisa posojilne pogodbe.

Posojilna pogodba z odstopanjem od člena 220(5) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 dodatno vsebuje znesek predhodnega financiranja in pravila o obračunavanju predhodnega financiranja.

Kar zadeva zneske posojil, izvedene prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan, posojilna pogodba med drugim:

- (a) določa, da upravičenka nepreklicno in brezpogojno pooblašča Komisijo, da izvede izplačila subjektu, ki izvaja sklad, na zahtevo tega subjekta, in da je Komisija oproščena svojih plačilnih obveznosti do upravičenke s plačilom navedenemu subjektu;

- (b) določa obveznost upravičenke, da krije stroške izvajanja in vse pristojbine za izvajanje sklada pod pogoji, dogovorjenimi med Komisijo in subjektom, ki izvaja sklad.

Člen 18

Oblikovanje rezervacij

1. V skladu s členom 211(1) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 se rezervacije za posojila na podlagi te uredbe oblikujejo v višini 9 % ob dajanju na voljo sredstev iz člena 6(3) te uredbe. Oblikovanje rezervacij se zasnuje iz sredstev iz člena 6(2), točka (a).

Proračunske obveznosti za oblikovanje rezervacij se prevzamejo do 31. decembra 2027. Z odstopanjem od zadnjega stavka člena 211(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 se oblikovanje rezervacij plačuje postopoma in je v celoti vzpostavljeno najpozneje, ko so posojila v celoti izplačana.
2. Oblikovanje rezervacij se plača v skupni sklad za rezervacije. Zajema lahko tudi posojila za makrofinančno pomoč v skladu s členom 31(5) Uredbe (EU) 2021/947. Stopnja rezervacij se pregleda vsaj vsaka tri leta od začetka veljavnosti te uredbe.
3. Na Komisijo se v skladu s členom 26 prenese pooblastilo za sprejetje delegiranega akta za spremembo stopnje rezervacij ob uporabi meril iz člena 211(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

Člen 19

Izvajanje naložbenih projektov in programov v naložbenem okviru za Zahodni Balkan

1. Da bi izkoristili vzvod finančne podpore EU za privabljanje dodatnih naložb, se naložbe v infrastrukturo, ki podpirajo programe reform, izvajajo prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan.
2. V izvedbenem sklepu Komisije iz člena 15 se določi znesek sredstev, ki se dajo na voljo za uporabo v naložbenem okviru za Zahodni Balkan.
3. Komisija predloži ustrezne predloge naložbenih projektov ali programov v mnenje operativnemu odboru naložbenega okvira za Zahodni Balkan iz člena 35(8) Uredbe (EU) 2021/947 po sprejetju sklepa iz člena 21(3).
4. Vsaj 37 % nepovratne finančne podpore, usmerjene prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan, je namenjenih podnebnim ciljem.
5. Financiranje v okviru instrumenta, zagotovljeno iz finančnih sredstev iz člena 6(2), točka (a), se po odbitku zneska rezervacij izvaja s posrednim upravljanjem, pri čemer se upošteva nabor naložb, in se postopoma zagotavlja s prispevki, vplačanimi v skupni sklad, ustanovljen v naložbenem okviru za Zahodni Balkan za prejemanje prispevkov donatorjev.
6. To financiranje ni na voljo za naložbe, ki jih podpira skupni sklad, dokler ni sprejet sklep iz člena 21(3).
7. Financiranje v okviru instrumenta, zagotovljeno s posojili iz člena 6(5), se da na voljo prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan na podlagi posojilne pogodbe med Komisijo in upravičenkami v skladu s členom 17(2). Skupaj za vse posojilne pogodbe upravitelji skupnega sklada iz člena 12(2) Komisiji predložijo največ dvanajst zahtevkov za izplačilo na leto. Naložbeni projekti in programi lahko

prejmejo podporo iz dveh virov financiranja iz odstavka 1 ter iz drugih programov in instrumentov Unije, če taka podpora iz različnih virov, programov in instrumentov zagotavlja dodatnost in ne krije istih stroškov.

Člen 20

Predhodno financiranje

1. Upravičenka lahko po predložitvi programa reform Komisiji zahteva sprostitev predhodnega financiranja v višini do 7 % skupnega zneska, predvidenega v okviru tega instrumenta v skladu s členom 6(4).
2. Komisija lahko sprosti zahtevano predhodno financiranje po sprejetju izvedbenega sklepa iz člena 15 ter začetku veljavnosti sporazuma o instrumentu in zadevne posojilne pogodbe. Sredstva se sprostijo v skladu s prvim stavkom člena 21(3) in ob upoštevanju osnovnih pogojev iz člena 5.
3. Komisija določi časovni okvir za izplačilo predhodnega financiranja, ki se lahko izplača v eni ali več tranšah.

Člen 21

Ocena izpolnjevanja plačilnih pogojev, zadržanje, zmanjšanje in prerazporeditev sredstev, pravila o plačilih

1. Upravičenka dvakrat letno predloži ustrezen utemeljen zahtevek za sprostitev sredstev v zvezi z izpolnjenimi plačilnimi pogoji, povezanimi s kvantitativnimi in kvalitativnimi ukrepi.
2. Komisija brez nepotrebnega odlašanja oceni, ali je upravičenka zadovoljivo izpolnila plačilne pogoje, določene v izvedbenem sklepu Komisije iz člena 15(1). Zadovoljivo izpolnjevanje teh plačilnih pogojev predpostavlja, da upravičenka ni razveljavila ukrepov, povezanih z istimi reformami, za katere je bila upravičenki s predhodnimi sklepi priznana zadovoljiva izpolnitev. Komisiji lahko pomagajo strokovnjaki.
3. Če Komisija pozitivno oceni zadovoljivo izpolnjevanje vseh veljavnih pogojev, brez nepotrebnega odlašanja sprejme sklep o odobritvi sprostitve sredstev, ki ustrezajo tem pogojem. S tem sklepom se v skladu z razdelitvijo iz člena 6(4) določi znesek sredstev, ki se dajo na voljo kot finančna pomoč in se posredujejo neposredno v državni proračun, ter znesek, ki se da na voljo prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan. V zvezi s tem zneskom se sklep šteje za pogoj iz člena 12 za znesek sredstev, ki se dajo na voljo kot finančna pomoč, ki se posreduje neposredno v državni proračun, in predhodno potrditev iz člena 12 za znesek, ki se da na voljo prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan.
4. Če Komisija negativno oceni izpolnjevanje katerih koli pogojev glede na okvirni časovni razpored, se sprostitev sredstev, ki ustrezajo tem pogojem, zadrži. Zadržani zneski se lahko sprostijo šele, ko upravičenka v okviru naknadnega zahtevka za sprostitev sredstev ustrezno utemelji, da je sprejela potrebne ukrepe za zagotovitev zadovoljivega izpolnjevanja ustreznih pogojev.
5. Če Komisija ugotovi, da upravičenka v 12 mesecih od prvotne negativne ocene iz odstavka 6 ni sprejela potrebnih ukrepov, sorazmerno zmanjša znesek nepovratne finančne podpore in posojila glede na del, ki ustreza zadevnim plačilnim pogojem. V prvem letu izvajanja se uporabi rok 24 mesecev, ki se šteje od prvotne negativne

ocene iz odstavka 6. Upravičenka lahko predloži pripombe v dveh mesecih po obvestilu o ugotovitvah Komisije.

6. Vsak znesek, ki ustreza plačilnim pogojem, ki niso bili izpolnjeni do 31. decembra 2028, se ne izplača upravičenkam in se sprostí ali umakne iz razpoložljivega zneska podpore v obliki posojila, kot je ustrezno.
7. Komisija lahko zmanjša znesek nepovratne finančne podpore, tudi s pobotom v skladu s členom 102 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, ali posojila v primeru ugotovljenih nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižij interesov, ki škodijo finančnim interesom Unije in jih upravičenka ni odpravila, ali resnih pomislekov v zvezi z njimi ali v primeru hude kršitve obveznosti, ki izhaja iz sporazumov o instrumentu ali posojilnih pogodb, tudi na podlagi informacij urada OLAF.
8. Komisija se lahko odloči, da kateri koli znesek, zmanjšan v skladu z odstavkom 6 ali 7, prerazporedi med ostale upravičenke instrumenta s spremembo izvedbenih sklepov iz člena 15(1).
9. Z odstopanjem od člena 116(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 začne rok za plačilo iz člena 116(1), točka (a), Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 za del financiranja v okviru instrumenta, ki se izplača kot finančna pomoč in se posreduje neposredno v državne proračune upravičenk, teči od datuma obvestila o sklepu, s katerim se odobri izplačilo upravičenki v skladu z odstavkom 4 tega člena.
10. Člen 116(5) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 se ne uporablja za plačila v obliki finančne pomoči, ki se posreduje neposredno v državne proračune upravičenk v skladu s tem členom in členom 22 te uredbe.
11. Izplačevanje sredstev v okviru tega instrumenta se izvaja glede na razpoložljiva sredstva. Plačila sredstev se izvedejo v obrokih. Obrok se lahko izplača v eni ali več tranšah.
12. Znesek, ki se da na voljo v obliki finančne pomoči in se posreduje neposredno v državni proračun, se izplača na podlagi sklepa iz odstavka 3 v skladu s posojilno pogodbo.
13. Izplačilo kakršnega koli zneska podpore v obliki posojil, bodisi neposredno v državni proračun bodisi prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan, se izvede na podlagi predložitve zahtevka upravičenke za plačilo v obliki, določeni v posojilni pogodbi.
14. Znesek, ki se da na voljo prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan, se izplača na podlagi sklepa iz odstavka 3, po prejemu zahtevka za plačilo iz odstavka 13 in po prejemu zahtevka za plačilo s strani upraviteljev skupnega sklada, ustanovljenega v naložbenem okviru za Zahodni Balkan za prejemanje prispevkov donatorjev.

POGLAVJE IV

Zaščita finančnih interesov Unije

Člen 22

Zaščita finančnih interesov Unije

1. Komisija in upravičenke pri izvajanju instrumenta sprejmejo vse ustrezne ukrepe za zaščito finančnih interesov Unije, pri čemer upoštevajo načelo sorazmernosti in

posebne pogoje, pod katerimi bo instrument deloval, osnovne pogoje iz člena 5(1) ter pogoje iz posebnih sporazumov o instrumentu, zlasti v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in odpravljanjem goljufij, korupcije, navzkrižij interesov in nepravilnosti. Vsaka upravičenka se zaveže, da bo napredovala v smeri uspešnih in učinkovitih sistemov upravljanja in kontrol ter zagotovila, da bo neupravičeno izplačane ali nepravilno porabljene zneske mogoče izterjati.

2. Sporazum o instrumentu določa obveznosti upravičenke, da:
 - (a) redno preverja, ali je bilo zagotovljeno financiranje uporabljeno v skladu z veljavnimi pravili, zlasti v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in odpravljanjem goljufij, korupcije, navzkrižij interesov in nepravilnosti;
 - (b) sprejme ustrezne ukrepe za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje goljufij, korupcije, navzkrižij interesov in nepravilnosti, ki škodijo finančnim interesom Unije, prepreči dvojno financiranje in uvede sodne postopke za izterjavo nepravilno dodeljenih sredstev, med drugim v zvezi z vsemi ukrepi za izvajanje reform in naložbenih projektov ali programov v okviru programov reform;
 - (c) za namene odstavka 1 tega člena, zlasti za preverjanje uporabe sredstev v zvezi z izvajanjem reform iz programov reform, zagotovi zbiranje ustreznih podatkov o osebah in subjektih, ki prejemajo sredstva za izvajanje ukrepov iz programa reform na podlagi poglavja III, ter dostop do teh podatkov;
 - (d) izrecno pooblasti Komisijo, urad OLAF, Računsko sodišče in, kadar je to ustrezno, EJTB za izvrševanje njihovih pravic, kot je določeno v členu 129 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.
3. Sporazum o instrumentu določa tudi pravico Komisije, da sorazmerno zmanjša podporo, ki se zagotavlja v okviru instrumenta, in izterja vse zneske, porabljene za doseganje ciljev instrumenta, ali zahteva predčasno odplačilo posojila v primeru nepravilnosti, goljufij, korupcije in navzkrižij interesov, ki škodijo finančnim interesom Unije in jih upravičenka ni odpravila, ali v primeru hude kršitve obveznosti, ki izhaja iz takih sporazumov. Komisija pri odločanju o znesku izterjave in zmanjšanja ali znesku, ki ga je treba predčasno odplačati, upošteva načelo sorazmernosti ter resnost nepravilnosti, goljufije, korupcije ali navzkrižja interesov, ki škodi finančnim interesom Unije, ali kršitve obveznosti. Upravičenki se omogoči predložitev pripomb, še preden se izvede zmanjšanje ali zahteva predčasno odplačilo.
4. Osebe in subjekti, ki izvršujejo sredstva v okviru instrumenta, Komisiji in uradu OLAF nemudoma poročajo o vseh domnevnih primerih goljufije, korupcije, navzkrižja interesov in nepravilnosti, ki škodijo finančnim interesom Unije.

Člen 23

Vloga nacionalnih notranjih sistemov in nacionalnih revizijskih organov

1. Za del financiranja v okviru instrumenta, ki se izplača kot finančna pomoč in se posreduje neposredno v državne proračune upravičenk, se Komisija opira na obstoječe in izboljšane sisteme notranjih kontrol upravičenk, vključno z nacionalnimi revizijskimi organi in, kadar je to ustrezno, službami za usklajevanje boja proti goljufijam vsake upravičenke, ustanovljenimi v okviru instrumenta za predpristopno pomoč.

V programih reform se v prvih letih izvajanja prednostno obravnavajo reforme, povezane s pogajalskim poglavjem 32, zlasti glede upravljanja in notranjega nadzora javnih financ ter boja proti goljufijam, skupaj s poglavjema 23 in 24, zlasti v zvezi s pravosodjem, korupcijo in organiziranim kriminalom, ter poglavjem 8, zlasti v zvezi z nadzorom državne pomoči.

2. Upravičenke o vsakršnih nepravilnostih, vključno z goljufijami, ki so bile predmet prve upravne ali sodne ugotovitve, nemudoma poročajo Komisiji in jo obveščajo o poteku vseh upravnih in pravnih postopkov v zvezi s takimi nepravilnostmi. Takšno poročanje poteka z elektronskimi sredstvi, in sicer z uporabo sistema za upravljanje nepravilnosti, ki ga je vzpostavila Komisija.
3. Subjekti iz odstavka 2 vzdržujejo reden dialog z Evropskim računskim sodiščem, uradom OLAF in po potrebi EJT.
4. Komisija lahko izvede podrobne preglede sistemov izvrševanja državnega proračuna na podlagi ocene tveganja in dialoga z nacionalnimi revizijskimi organi ter izda priporočila za izboljšave sistemov.
5. Komisija lahko sprejme priporočila za upravičenko v vseh primerih, v katerih pristojni organi po njenem mnenju niso sprejeli potrebnih ukrepov za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje goljufij, korupcije, navzkrižij interesov in nepravilnosti, ki so vplivali, ali za katere obstaja resna nevarnost, da bodo vplivali na dobro finančno poslovanje odhodkov, ki se financirajo v okviru instrumenta, in v vseh primerih ugotovljenih pomanjkljivosti, ki vplivajo na zasnovo in delovanje sistema kontrol, ki so ga vzpostavili organi. Zadevna upravičenka izvede taka priporočila ali pa utemelji, zakaj tega ni storila.

POGLAVJE V

Spremljanje, poročanje in ocenjevanje

Člen 24

Spremljanje in poročanje

1. Komisija spremlja izvajanje instrumenta in ocenjuje doseganje ciljev iz člena 3. Spremljanje izvajanja je ciljno usmerjeno in sorazmerno z dejavnostmi, izvedenimi v okviru instrumenta. Pričakuje se, da bodo kazalniki iz člena 13(2) prispevali k spremljanju instrumenta s strani Komisije.
2. Sporazum o instrumentu iz člena 9 določa pravila in načine poročanja upravičenk Komisiji za namene iz odstavka 1.
3. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži letno poročilo o napredku pri doseganju ciljev te uredbe.
4. Komisija poročilo iz odstavka 3 predloži odboru iz člena 27.

Člen 25

Ocena instrumenta

1. Komisija po 31. decembru 2027, vendar najpozneje do 31. decembra 2031 izvede naknadno oceno uredbe. V tej naknadni oceni se oceni prispevek Unije k doseganju ciljev te uredbe.

2. Ta naknadna ocena temelji na načelih dobre prakse Odbora za razvojno pomoč pri OECD, njen namen pa je ugotoviti, ali so bili cilji uresničeni, in oblikovati priporočila za izboljšanje prihodnjih ukrepov.

Komisija ugotovitve in zaključke te naknadne ocene, skupaj s pripombami in nadaljnjimi ukrepi, sporoči Evropskemu parlamentu, Svetu in državam članicam. Na zahtevo držav članic se lahko o tej naknadni oceni tudi razpravlja. Rezultati prispevajo k pripravi prihodnjih programov in ukrepov ter dodeljevanju sredstev. Ta naknadna ocena in nadaljnji ukrepi se objavijo.

Komisija v proces ocenjevanja financiranja Unije, ki se zagotavlja na podlagi te uredbe, v ustreznem obsegu vključi vse zadevne deležnike, tudi upravičenke, socialne partnerje, organizacije civilne družbe in lokalne organe, pri čemer si lahko, kadar je to primerno, prizadeva za skupna ocenjevanja z državami članicami in drugimi partnerji, v tesnem sodelovanju z upravičenkami.

POGLAVJE VI

Končne določbe

Člen 26

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 18 se prenese na Komisijo za nedoločen čas od datuma začetka veljavnosti te uredbe.
3. Prenos pooblastila iz člena 18 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 18, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku enega meseca od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za en mesec.

Člen 27

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 28

Informiranje, komuniciranje in obveščanje javnosti

1. Komisija lahko sodeluje v dejavnostih komuniciranja, da zagotovi prepoznavnost financiranja Unije za finančno podporo, predvideno v programih reform, med drugim prek skupnih dejavnosti komuniciranja z upravičenkami. Komisija lahko po potrebi zagotovi, da se podpora v okviru instrumenta sporoči in potrdi z izjavo o financiranju.
2. Prejemniki sredstev Unije z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih informacij različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, navedejo izvor in zagotovijo prepoznavnost sredstev Unije, tudi tako, da po potrebi na vidnem mestu prikažejo emblem Unije in ustrezno izjavo o financiranju z napisom „Financira Evropska unija“, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov.
3. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi z instrumentom, ukrepi, izvedenimi na podlagi instrumenta, in doseženimi rezultati. Finančna sredstva, dodeljena instrumentu, prispevajo tudi h korporativnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji iz člena 3.

Člen 29

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan

1.2. Zadevna področja

Odnosi EU s preostalim svetom

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

☒ **Nov ukrep**

☐ **Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa**¹⁹

☐ **Podaljšanje obstoječega ukrepa**

☐ **Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep**

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

Strateški cilj instrumenta je pospešitev socialno-ekonomskega zблиževanja gospodarstev Zahodnega Balkana z EU s podpiranjem reform in ciljno usmerjenih naložb.

Instrument bi moral podpirati reforme in naložbe, ki spodbujajo gospodarsko povezovanje držav Zahodnega Balkana z enotnim trgom EU in krepijo regionalno gospodarsko povezovanje, reforme, povezane s temelji širitvenega procesa (vključno s pravno državo, javnim naročanjem ter bojem proti korupciji, goljufijam in organiziranemu kriminalu), ter nadaljnje usklajevanje s pravili, standardi, politikami in praksami EU z namenom članstva v Uniji.

1.4.2. Specifični cilji

Instrument bo podpiral ukrepe za:

- pospešitev prehoda upravičenk na trajnostna in vključujoča gospodarstva, ki so sposobna prenesti konkurenčne tržne pritiske enotnega trga Unije, in na stabilno naložbeno okolje;
- spodbujanje regionalnega gospodarskega povezovanja, zlasti z napredkom pri vzpostavljanju skupnega regionalnega trga;
- spodbujanje gospodarskega povezovanja upravičenk z enotnim trgom Unije;
- podpiranje regionalnega gospodarskega povezovanja in okrepljenega povezovanja z enotnim trgom EU z boljšo povezljivostjo v regiji v skladu z vseevropskimi omrežji;
- pospešitev zelenega prehoda v skladu z zeleno agendo za Zahodni Balkan iz leta 2020 na področju vseh gospodarskih sektorjev, zlasti energetike, vključno s

¹⁹ Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

prehodom na razogljičeno, podnebno nevtravno krožno gospodarstvo, odporno proti podnebnim spremembam;

— spodbujanje digitalne preobrazbe kot omogočevalca trajnostnega razvoja in vključujoče rasti;

— spodbujanje inovacij, zlasti za MSP ter v podporo zelenemu in digitalnemu prehodu;

— spodbujanje kakovostnega izobraževanja, usposabljanja, preusposabljanja in izpopolnjevanja ter politik zaposlovanja;

— nadaljnjo krepitev temeljev širitvenega procesa, vključno s pravno državo, demokracijo, spoštovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin, z zavzemanjem za neodvisno sodstvo, okrepljeno varnostjo, bojem proti goljufijam, korupciji, organiziranemu kriminalu, pranju denarja in financiranju terorizma, davčnim utajam in davčnim goljufijam; spoštovanjem mednarodnega prava; krepitev svobode medijev in akademske svobode ter spodbudnega okolja za civilno družbo; spodbujanjem socialnega dialoga; spodbujanjem enakosti spolov, nediskriminacije in strpnosti, da se zagotovi in okrepi spoštovanje pravic pripadnikov manjšin;

— povečanje učinkovitosti javne uprave ter podpiranje preglednosti, strukturnih reform in dobrega upravljanja na vseh ravneh, tudi na področju javnofinančnega poslovanja, javnega naročanja in nadzora državne pomoči; podpiranje pobud in organov, vključenih v podporo in izvrševanje mednarodnega pravosodja v upravičenkah z Zahodnega Balkana.

1.4.3. *Pričakovani rezultati in posledice*

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence / ciljne skupine.

Pričakuje se, da bo podpora v okviru instrumenta upravičenkam omogočila izvajanje reform in naložb, potrebnih za povečanje konkurenčnosti njihovih gospodarstev ter povečanje notranje povezljivosti regije in njenega zbliževanja z Unijo.

Izvajanje instrumenta bi moralo tudi okrepiti sisteme notranjih kontrol in javnofinančnega poslovanja v upravičenkah ter izvajanje temeljev širitvenega procesa, zlasti na področju pravne države ter boja proti korupciji, goljufijam in organiziranemu kriminalu.

1.4.4. *Kazalniki smotrnosti*

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

Posebni kazalniki bodo opredeljeni v programu reform in posojilnih pogodbah, ki se sklenejo z vsako upravičenko v skladu s členoma 12 in 17.

1.5. **Utemeljitev predloga/pobude**

1.5.1. *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Čeprav so upravičenke na različnih stopnjah pristopne poti k EU, pa njihova gospodarska uspešnost in konkurenčnost zaostajata za EU. Namen reform in naložb, ki jih podpira ta instrument, je pospešitev doseganje boljšega zbliževanja in usklajenosti s standardi EU ter tesnejše gospodarsko povezovanje v regiji in z enotnim trgom EU.

Osnovni pogoj za pridobitev financiranja v okviru instrumenta je, da upravičenke podpirajo in spoštujejo učinkovite demokratične mehanizme in pravno državo ter zagotavljajo spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Osnovni pogoj je tudi konstruktivno sodelovanje Srbije in Kosova pri normalizaciji medsebojnih odnosov, da bi državi v celoti izpolnili vse svoje obveznosti, ki izhajajo iz sporazuma o poti k normalizaciji in njegove priloge o izvajanju ter vseh preteklih sporazumov o dialogu, ter začeli pogajanja o celovitem sporazumu o normalizaciji odnosov med njima.

Komisija bo preverila tudi, ali so izpolnjeni splošni pogoji (makrofinančna stabilnost, dobro javnofinančno poslovanje, preglednost in nadzor nad proračunom).

Upravičenke bodo morale za pridobitev finančnih sredstev pripraviti programe reform na podlagi svojih strategij za rast, programov gospodarskih reform, revidirane metodologije širitve in poročil o širitvi, ki jih bo Komisija sprejela z izvedbenim sklepom. Programi bodo vsebovali omejeno število reform in naložbenih področij s plačilnimi pogoji in zneski, povezanimi z njimi. Takšni pogoji odražajo napredek pri posebnih socialno-ekonomskih reformah, vključno s temelji širitvenega procesa in pravno državo. Po sprejetju sklepa o odobritvi programov reform in sklenitvi ustreznih sporazumov bodo upravičenke upravičene do predhodnega financiranja.

Sredstva v okviru instrumenta se bodo sprostila dvakrat letno, potem ko bodo upravičenke predložile zahteve, v katerih bodo utemeljile izpolnjevanje plačilnih pogojev ter potrdile zakonitost in pravilnost vseh povezanih transakcij, skupaj s poročilom o nadaljnjem ukrepanju v primerih slabega upravljanja povezanega financiranja. Komisija bo dala na voljo sredstva na podlagi svoje ocene zahtevkov. Sredstva se lahko sprostijo v celoti, v obliki znižanih zneskov ali pa se v celoti zadržijo, odvisno od stopnje izpolnjevanja plačilnih pogojev, glede na njihovo vrsto. V letih, ki sledijo, se zadržana sredstva lahko prerazporedijo med druge upravičenke.

Naložbe, predvidene v programih reform, bodo podprte prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan. Povezani projekti ali programi se bodo operativnemu odboru naložbenega okvira za Zahodni Balkan predložili v mnenje šele po oceni Komisije o izpolnjevanju ustreznih plačilnih pogojev in poznejši sprostitvi sredstev, zanje pa bodo veljala pravila zadevnega razpisa naložbenega okvira za Zahodni Balkan.

V obdobju 2024–2027 se pričakujejo štirje letni cikli.

- 1.5.2. *Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in pomeni dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Ukrepanje na ravni Unije je potrebno za doseganje pospešenega gospodarskega zbliževanje držav Zahodnega Balkana z EU na njihovi poti k morebitnemu članstvu v Uniji. Obseg potrebne pomoči je tak, da regija še naprej potrebuje trajno zunanjo podporo, ki je sama ne bi mogla zagotoviti nobena država članica ali posamezni donator. Unija je v edinstvenem položaju, da regiji zagotovi večletno zunanjo pomoč, ki bo pravočasna, usklajena in predvidljiva. Unija lahko izkoristi tudi svojo sposobnost najemanja posojil za upravičenke v regiji pod ugodnimi pogoji in za zagotavljanje nepovratnih sredstev v večletni perspektivi.

1.5.3. *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

Instrument nadgrajuje in dopolnjuje pomoč, ki se zagotavlja državam Zahodnega Balkana v okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III), uporablja pa tudi enega od uspešnih mehanizmov – naložbeni okvir za Zahodni Balkan. Oba instrumenta sta dokazala, da lahko financiranje EU ponudi znaten finančni vzvod, če se uporablja skupaj s sredstvi drugih donatorjev v okviru mešanega financiranja. Vendar je oblika tega instrumenta drugačna, saj v veliki meri temelji na ugodnih posojilih, ki jih Unija lahko najame zaradi svoje odlične bonitetne ocene. Instrument bo temeljil na izkušnjah, pridobljenih v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, ki je bil vzpostavljen leta 2020, ter iz nedavno predlaganega instrumenta za Ukrajino.

1.5.4. *Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti*

Namen predlaganega instrumenta je Uniji zagotoviti pravni instrument, ki ji bo omogočil, da podpre večjo socialno-ekonomsko zbliževanje držav Zahodnega Balkana na njihovi poti k članstvu v Uniji. Instrument bo dopolnjeval pomoč v okviru instrumenta za predpristopno pomoč, ki se osredotoča na uskladitev upravičenk s pravnim redom EU in pripravo na prevzem obveznosti članstva.

Ta novi zakonodajni predlog instrumenta za reforme in rast dopolnjuje predlog uredbe Sveta COM(2023) 337 o spremembi Uredbe 2020/2093 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (glej oddelka 1.5.5 in 3.2.4).

Skupni znesek instrumenta se zagotovi s posojili in nepovratno podporo. Posojilna komponenta bo v celotnem obdobju 2024–2027 znašala največ 4 milijarde EUR za vse upravičenke. Posojila bodo zagotovljena prek skupnega sklada za rezervacije po 9-odstotni stopnji rezervacij. Dodatni znesek nepovratnih sredstev v obliki nepovratne podpore, predviden v predlogu revidiranega večletnega finančnega okvira, znaša 2 milijardi EUR, vključno z odhodki za oblikovanje rezervacij in upravnimi odhodki.

1.5.5. *Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev*

Proračun Unije že zagotavlja podporo za priprave na morebitni pristop k EU prek instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III), ki zajema države Zahodnega Balkana in Turčijo ter temelji na nepovratnih sredstvih, mešanem financiranju in proračunskih jamstvih. Ta sredstva so v celoti namenjena za potrebne dejavnosti, povezane z usklajevanjem in pripravami v zvezi s širitvijo, ter za izvajanje gospodarskega in naložbenega načrta.

Predlagani instrument je namenjen zgolj pospešenemu socialno-ekonomskemu zbliževanju držav Zahodnega Balkana in temelji na drugačnem pristopu, ki vzpostavlja tesno povezavo med izpolnjevanjem reformnih zavez in dostopom do financiranja. Temelji tudi na drugačni shemi financiranja, pri kateri dve tretjini sredstev izvirata iz posojil, ki jih najame Unija in jih prenese na upravičenke.

Za zagotovitev nemotenega in preglednega izvajanja vseh naložb, opredeljenih v programih reform upravičenk, namerava Komisija uporabiti preizkušeno metodologijo naložbenega okvira za Zahodni Balkan, hkrati pa ohraniti zgoraj navedene pogojenosti.

Glede na to, da gre za popolnoma drugačen mehanizem pomoči, ki je usmerjen v poseben sklop prednostnih nalog v regiji, in ker cilji instrumenta za predpristopno pomoč zahtevajo celotni znesek predvidenega financiranja v proračunu, uporaba obstoječega instrumenta (IPA III) ne bi bila praktična, prerazporeditev sredstev v okviru tega instrumenta pa ne bi bila izvedljiva.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☒ Časovno omejeno

- ☐ od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,
- ☒ Finančne posledice med letoma 2024 in 2027 za odobritve za prevzem obveznosti ter od leta 2024 za odobritve plačil.

☐ Časovno neomejeno

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani načini izvrševanja proračuna²⁰

☒ Neposredno upravljanje – Komisija:

- ☐ z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije,
- ☐ prek izvajalskih agencij.

☐ Deljeno upravljanje z državami članicami.

☒ Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- ☐ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
- ☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- ☐ EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- ☐ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
- ☐ subjektom javnega prava,
- ☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva,
- ☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščenici za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva,
- ☐ organom ali osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.
- Pri navedbi več kot enega načina upravljanja je treba to natančneje obrazložiti v oddelku „opombe“.

Opombe

V členu 8 so podrobno določene oblike izvajanja instrumenta, tj. neposredno in posredno upravljanje v skladu s finančno uredbo.

²⁰

Pojasnila o načinih izvrševanja proračuna in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Posebni kvantitativni in kvalitativni ukrepi bodo opredeljeni v programih reform (ki jih Komisija odobri z izvedbenim sklepom), da bo mogoče spremljati izpolnjevanje plačilnih pogojev. Upravičenka bo polletno predložila ustrezno utemeljen zahtevek za sprostitev nepovratne finančne podpore in posojila, v katerem bo na podlagi kazalnikov, opredeljenih v izvedbenem sklepu, navedla, kako je dosegla zadovoljivo izpolnjevanje navedenih pogojev.

Poleg tega bodo v programih reform določeni kazalniki spremljanja, ki bi morali omogočiti širše spremljanje napredka upravičenk pri doseganju splošnih in specifičnih ciljev instrumenta ter poročanje o njem.

Komisija bo Evropskemu parlamentu, Svetu in odboru iz člena 27 letno poročala o uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru instrumenta, in napredku pri doseganju ciljev.

Komisija bo izvedla tudi naknadno oceno uredbe.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

Instrument se bo izvajal v okviru neposrednega in posrednega upravljanja. Del sredstev bo predmet neposrednega upravljanja z neposrednim prenosom sredstev v državni proračun upravičenke, posebne naložbe pa bodo usmerjene prek naložbenega okvira za Zahodni Balkan, tj. posredno upravljanje z mednarodnimi finančnimi institucijami.

Strategija kontrol bo v okviru vsakega od teh stebrov prilagojena izvajanju z uporabo spremljanja, ocenjevanja in revizij. Posebna pozornost bo namenjena temu, kako upravičenke izvršujejo sredstva, ki so jim bila dana na voljo. Sredstva se bodo sprostil v skladu z določenim polletnim časovnim razporedom, ki temelji na zahtevkih, ki jih predložijo upravičenke, in po tem, ko Komisija preveri izpolnjevanje ustreznih plačilnih pogojev.

Večplastna struktura vzpostavljenih mehanizmov kontrole (glej tudi oddelek 2.3) zagotavlja celovit okvir za zagotovitev, da so sprejeti vsi ustrezni ukrepi za zaščito finančnih interesov Unije. Zagotavljala bo, da se bodo upoštevali načelo sorazmernosti in posebni pogoji, pod katerimi bo instrument deloval.

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

Glavno tveganje, ugotovljeno v zvezi s financiranjem, je povezano z neizpolnjevanjem plačilnih pogojev za izplačilo sredstev.

Ukrepi, ki bodo sprejeti za zmanjšanje tega tveganja, so naslednji:

— ocena izpolnjevanja ustreznih plačilnih pogojev s strani Komisije pred izplačilom sredstev, z možnostjo zadržanja sredstev;

— zmanjšanje ali zadržanje zagotovljene podpore ali izterjava vseh zneskov, porabljenih za doseganje ciljev instrumenta, v primerih nepravilnosti, goljufij,

korupcije in navzkrižij interesov, ki škodijo finančnim interesom Unije in jih upravičenka ni odpravila, ali v primeru hude kršitve obveznosti, ki izhajajo iz sporazumov, sklenjenih z upravičenko;

— ustavitev financiranja, če zadevna upravičenka ne izpolni osnovnih pogojev iz člena 5.

- 2.2.3. *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

Finančni prispevek se bo upravičenkam zagotovil v obliki financiranja, ki ni povezano s stroški, iz člena 125(1), točka (a), finančne uredbe.

2.3. **Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti**

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

Predlog vsebuje posebne določbe za zaščito finančnih interesov Unije. Instrument bo opremljen z močnim sistemom revizije in kontrol, določenim v večplastnem mehanizmu: reforma sistemov revizije in kontrol upravičenk bo vključena v reforme v okviru programov reform; Komisija lahko izvede tudi podrobne preglede sistemov izvrševanja državnega proračuna na podlagi ocene tveganja in dialoga z nacionalnimi revizijskimi organi ter izda priporočila za izboljšave sistemov. Poleg tega imajo v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046 urad OLAF, Računsko sodišče in Evropsko javno tožilstvo (EJT) potrebne pravice in dostop za opravljanje svojih nalog.

Naložbeni del instrumenta se bo izvajal s posrednim upravljanjem z mednarodnimi finančnimi institucijami na podlagi stebrnih ocen in okvirnih sporazumov z njimi.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Večletni finančni okvir – odhodkovne proračunske vrstice

– Zahtevane nove proračunske vrstice

Nad zgornjimi mejami VFO	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidatkin in potencialnih kandidatkin	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
Razdelek 6	15.0301 – Instrument za reforme in rast za Zahodni Balkan – Odhodki iz poslovanja	dif.	DA	p.m.	DA	DA
Razdelek 6	15.0302 – Instrument za reforme in rast za Zahodni Balkan – Oblikovanje rezervacij za skupni sklad za rezervacije	dif.	DA	p.m.	DA	DA
Razdelek 6	15.010102 – Odhodki za podporo instrumentu za reforme in rast za Zahodni Balkan	dif.	DA	p.m.	DA	DA

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

Instrument za reforme in rast za Zahodni Balkan – financiranje* (v milijonih EUR)					
Vrsta podpore	2024	2025	2026	2027	Skupaj
Nepovratna (nepovratna sredstva)	500	500	500	500	2 000
<i>od tega upravni odhodki</i>	7,5	7,5	7,5	7,5	30
Posojila	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
SKUPAJ**	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000

* Letna in skupna porazdelitev nepovratne podpore in posojil je zgolj okvirna in samo za ponazoritev. Dejanska porazdelitev bo predmet letnega odločanja.

** V preglednici so odobritve za prevzem obveznosti enake odobritvam plačil. To je samo za ponazoritev. Dejanska določitev obeh bo ocenjena na podlagi letnih potreb.

3.2.2 Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje (v milijonih EUR)

	Leto 2024 ²¹	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPAJ
RAZDELEK 6 večletnega finančnega okvira					
15.0301 – Instrument za reforme in rast za Zahodni Balkan – Odhodki iz poslovanja	402,55	402,55	402,55	402,55	1 610,2
15.0302 – Instrument za reforme in rast za Zahodni Balkan – Oblikovanje rezervacij za skupni sklad za rezervacije	90	90	90	90	360
Seštevek za RAZDELEK 6 večletnega finančnega okvira	492,55	492,55	492,55	492,55	1 970,2

3.2.3. Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto 2024 ²²	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPAJ
--	----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira					
Človeški viri	1,026	1,026	1,026	1,026	4,104
Drugi upravni odhodki	0,030	0,030	0,030	0,030	0,120
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	1,056	1,056	1,056	1,056	4,224

²¹ Leto 2024 je leto začetka izvajanja predloga/pobude.

²² Leto 2024 je leto začetka izvajanja predloga/pobude.

Odobritve zunaj RAZDELKA 7²³ večletnega finančnega okvira					
Človeški viri	2,529	2,529	2,529	2,529	10,116
Drugi upravni odhodki	4,920	4,920	4,920	4,920	19,680
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKOV 1–7 večletnega finančnega okvira	7,449	7,449	7,449	7,449	29,796

SKUPAJ	8,505	8,505	8,505	8,505	34,020
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

²³ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

3.2.3.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027
○ Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)				
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)	6	6	6	6
20 01 02 03 (delegacije)				
01 01 01 01 (posredne raziskave)				
01 01 01 11 (neposredne raziskave)				
Druge proračunske vrstice (navedite)				
○ Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ)²⁴				
20 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)				
20 02 03 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)				
15.010102 – Odhodki za podporo instrumentu za reforme in rast za Zahodni Balkan	– na sedežu	9	9	9
	– na delegacijah	9	9	9
Druge proračunske vrstice (navedite)				
SKUPAJ	24	24	24	24

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	Zahtevani EPDČ se bodo ukvarjali z razvojem politike, pravnimi vprašanji s posebnim poudarkom na vprašanjih javnega naročanja, finančnim poslovanjem, upravljanjem pogodb, revizijo, spremljanjem, poročanjem in ocenjevanjem.
Zunanji sodelavci	Zahtevani EPDČ se bodo ukvarjali z razvojem politike, pravnimi vprašanji s posebnim poudarkom na vprašanjih javnega naročanja, finančnim poslovanjem, upravljanjem pogodb, revizijo, spremljanjem, poročanjem in ocenjevanjem.

²⁴ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

- ☐ se lahko v celoti financira s prerazporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira;

Pojasnite zahtevano spremembo ter navedite zadevne proračunske vrstice in ustrezne zneske. V primeru pomembnejših sprememb med programi predložite Excelovo tabelo.

- ☐ zahteva uporabo nedodeljene razlike do zgornje meje v zadevnem razdelku večletnega finančnega okvira in/ali uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v uredbi o večletnem finančnem okviru;

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice, ustrezne zneske in instrumente, ki naj bi bili uporabljeni.

- ☒ zahteva spremembo večletnega finančnega okvira.

Ta novi zakonodajni predlog instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan prihaja vzporedno s predlogom uredbe Sveta COM(2023) 337 o spremembi Uredbe 2020/2093 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027. Sprememba navedene uredbe je potrebna za povečanje razdelka 6 za obdobje 2024–2027, da se zagotovi financiranje tega instrumenta kot nepovratna podpora in oblikovanje rezervacij za podporo v obliki posojil.

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ☒ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb;
- ☐ je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- ☐ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☒ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - ☐ za lastna sredstva,
 - ☒ za druge prihodke.
 - navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice ☒

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ²⁵						
		Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
Člen		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

²⁵

Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.